

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM və TƏHSİL NAZİRLİYİ**  
**AZƏRBAYCAN TEXNİKİ UNİVERSİTETİ**

**İxtisasın şifrəsi və adı: 060509 Kompüter elmləri**  
**İxtisaslaşmanın adı: Optimal idarəetmənin iqtisadi riyazi üsulları**

**“Mühəndis riyaziyyatı və Süni İntellekt” kafedrasının  
magistrantı**

**Sabirli Lalə Mehman qızının  
magistr dərəcəsi almaq üçün**

**“Elmi bazalarda işləmək qaydaları öyrədici PP hazırlanması”  
mövzusunda**

**D İ S S E R T A S İ Y A İ Ş İ**

**Kafedra müdiri: prof. N. Ağayev**  
**Elmi rəhbər: r.ü.f.d. Hüseynova N.Ş.**

**B A K I – 2023**

## MÜNDƏRİCAT

|  |           |
|--|-----------|
| <b>Giriş.....</b>  | <b>3</b>  |
| <b>FƏSİL I. Elmi Baza Sistemləri və Onların Strukturu.....</b>         | <b>5</b>  |
| <b>1.1. Elmi baza anlayışı .....</b>                                   | <b>5</b>  |
| <b>1.2. Elmi baza sistemlərinin strukturu .....</b>                    | <b>7</b>  |
| <b>1.3. Elmi baza sistemlərində axtarış.....</b>                       | <b>10</b> |
| <b>FƏSİL II. Elmi Bazalar Üzrə Mövcud Sistemlər .....</b>              | <b>12</b> |
| <b>2.1. Mövcud elmi baza sistemləri .....</b>                          | <b>12</b> |
| <b>2.2. Google Scholar .....</b>                                       | <b>24</b> |
| <b>2.3. Web of Science .....</b>                                       | <b>26</b> |
| <b>FƏSİL III. Elmi Baza İşləmək Üçün Öyrədici PP hazırlanması.....</b> | <b>28</b> |
| <b>3.1. Öyrədici proqram paketinin kodlarla təsviri.....</b>           | <b>28</b> |
| <b>3.2. Öyrədici proqram paketinin interfeysi.....</b>                 | <b>46</b> |
| <b>3.3. Öyrədici proqram paketinin istifadə qaydaları.....</b>         | <b>57</b> |
| <b>Nəticə.....</b>   | <b>64</b> |
| <b>Ədəbiyyat.....</b>  | <b>65</b> |

## GİRİŞ

**Mövzunun aktuallığı.** Ölkəmizdə və dünyada elmin inkişafı informasiya texnologiyalarının tətbiq olunması ilə daha da sürətlənməkdədir. Elm inkişaf etdikcə, yeni-yeni elmi əsərlər, əqli əməyin nəticələri artdıqca onların özlərinin və eləcə də əqli əməklə məşğul olan şəxslərin dünya elminə inteqrasiyası məsələsi aktuallığı ilə seçilir. Tədqiqat işinin əsas məqsədi elmi işlə məşğul olanlara elmi bazalarda işləmək üçün öyrədici sistem yaradaraq, tədqiqatçıların işini asanlaşdırmaq və bununla da elmin inkişafına dəstək olmaqdan ibarətdir. Buna görə də öyrədici Proqram paketinin yaradılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir və dissertasiya işinin mövzusunun aktual hesab etmək olar.

**İşin əsas məqsədi.** Dissertasiya işi elmi bazalarda işləmək qaydalarını öyrədən Proqram Paketinin yaradılmasına həsr edilmişdir.

**İşin praktiki əhəmiyyəti.** İnformasiya texnologiyaları sahəsində əldə olunan nailiyyətlərin getdikcə artdığı bir dövrdə öyrədici Proqram paketinin yaradılması mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan elmin sürətli inkişafını təmin etmək üçün elmi işçilər öyrədici Proqram paketindən istifadə edə bilərlər.

**Tədqiqat işinin metodu və nəzəri əsasları.** Dissertasiya işində proqram paketi üçün HTML, CSS, Javascript, JQuery, Bootstrap proqramlaşdırma dilləri və kitabxanalarından istifadə olunmuşdur.

**Dissertasiyanın həcmi və quruluşu.** Dissertasiya işi girişdən, üç fəsildən, nəticə və ədəbiyyat siyahısından ibarətdir.

Dissertasiya işinin birinci fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə axtarış sistemlərinin ümumi strukturu təsvir edilmişdir.

İkinci yarımfəsildə axtarış sistemlərinin strukturu göstərilmişdir

Üçüncü yarımfəsildə axtarış sistemində dünya təcrübəsi haqqında məlumat verilmişdir.

Dissertasiya işinin ikinci fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə mövcud axtarış sistemləri haqqında məlumat verilmiş və onların növləri göstərilmişdir.

İkinci yarımfəsildə Google Scholar axtarış forması təhlil olunmuşdur.

Üçüncü yarımfəsildə Public Library of Science (PLOS) platforması nəzərdən keçirilmişdir.

Dissertasiya işinin üçüncü fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə elmi bazlarda işləmək üçün öyrədici bazasının qurulması üçün istifadə olunacaq əməllər nəzərdən keçirilmişdir.

İkinci yarımfəsildə qurulması nəzərdə tutulmuş Proqram paketinin ümumi quruluşu göstərilmişdir.

Axırıncı yarımfəsil birbaşa Proqram paketinin yaradılmasına həsr olunmuşdur.

## FƏSİL I. Elmi Baza Sistemləri və Onların Strukturu

### 1.1. Elmi baza anlayışı

Elmi bazaları elmi tədqiqatlarda istifadə olunan məlumatların, resursların və digər materialların saxlanıldığı, təşkil edildiyi və əlçatan edildiyi sistemlərdir. Elmi əsasları akademik tədqiqatın mühüm hissəsidir. Bu məlumat bazaları müxtəlif fənlər üzrə tədqiqatçıların işini asanlaşdırır və elmi kəşfləri sürətləndirir. Elmi bazaları ədəbiyyat axtarmaq istəyən tədqiqatçılar üçün etibarlı və hərtərəfli resurslar təklif edir.



Elmi bazaların ən mühüm funksiyalarına elmi məlumatların saxlanması, təşkili, arxivləşdirilməsi, paylaşılması və əlçatan edilməsi daxildir. Bu verilənlər bazaları tədqiqatçıların köhnə və yeni elmi məqalələrə çıxışını asanlaşdırsa da, tədqiqatlarını daha əhatəli və dəqiq edir. Elmi bazaların istifadə sahələri kifayət qədər genişdir. Biologiya, fizika, kimya, tibb, mühəndislik, sosial elmlər və bir çox başqa sahələrdə istifadə olunur. Elmi tədqiqatlarla yanaşı, elmi bazalar təhsil, sənaye və dövlət qurumları tərəfindən də istifadə olunur.

Elmi bazaların istifadəsi təhsil, sənaye və dövlət qurumları üçün böyük üstünlüklər verir, elmi tədqiqatları gücləndirir. Məsələn, bir çox şirkət əldə etdikləri elmi məlumatlardan istifadə edərək məhsulları üzərində araşdırma aparır. Bundan əlavə, elmi bazalar da

dövlət qurumları tərəfindən müxtəlif məqsədlər üçün istifadə olunur. Məsələn, elmi əsaslar səhiyyə siyasətinin formalaşdırılmasında, ətraf mühitin mühafizəsi və davamlılığı, iqtisadi inkişaf və bir çox başqa sahələrdə istifadə olunur.



Europe PMC



Scopus

Web of Science

WILEY



Google Scholar

ORCID  
Connecting research and researchers



ScienceDirect



Taylor & Francis Online

Bu məlumat bazalarında müxtəlif fənlər üzrə tədqiqatların xülasələri, tam mətnləri, məqalələri, kitabları, tezisləri və digər nəşrləri var. Buna görə də elmi postamentlərdən istifadə edən alimlərin kimlikləri hansı sahədə çalışdıqlarına görə fərqlənə bilər. Məsələn, tibbi tədqiqatçılar PubMed, MEDLINE, Cochrane Library və Web of Science kimi elmi verilənlər bazalarından istifadə edə bilərlər. Biologiya sahəsində çalışan tədqiqatçılar GenBank, Protein Data Bank (PDB), NCBI kimi verilənlər bazalarından istifadə edə bilərlər. Fizika, kimya, mühəndislik və riyaziyyat kimi sahələrdə çalışan tədqiqatçılar arXiv, SciFinder, IEEE Xplore kimi verilənlər bazalarından istifadə edə bilərlər.

## 1.2. Elmi baza sistemlərinin strukturu

Elmi bazaların konstruksiyaları məzmununa və təyinatına görə dəyişə bilər. Lakin ümumilikdə elmi əsasları təşkil edən əsas komponentlər bunlardır:

1. Məlumat: Elmi əsaslarını təşkil edən əsas komponent verilənlərdir. Bu məlumatlar elmi tədqiqatlarda istifadə olunan bütün növ informativ materialları ehtiva edə bilər. Məsələn, məqalələr, kitablar, tezislər, konfrans materialları, patentlər, test nəticələri, statistik məlumatlar, qrafiklər və digər məlumat növləri mövcuddur.

2. Proqram təminatı: Elmi bazaları proqram platforması vasitəsilə qurulur və idarə olunur. Bu proqram platformaları məlumatları təşkil etmək, sorğulamaq, təhlil etmək və əlçatan etmək üçün istifadə olunur. Bəzi elmi verilənlər bazaları xüsusi proqram təminatından istifadə etməklə, digərləri isə ümumi təyinatlı proqram təminatından istifadə etməklə hazırlanmışdır.

3. İnterfeys: Elmi bazaların istifadəçi interfeysləri tədqiqatçılara verilənlərlə qarşılıqlı əlaqə qurmağa imkan verir. İstifadəçi interfeysləri tədqiqatçılara məlumatları axtarmaq, filtrləmək, sorğulamaq və təhlil etmək imkanı verir. İstifadəçi interfeysləri ümumiyyətlə veb-əsaslıdır və bir neçə dildə mövcuddur.

4. Verilənlər Bazasının İdarə Edilməsi Sistemi (DBMS): Verilənlərin təşkili, saxlanması və əlçatan olması üçün verilənlər bazası idarəetmə sistemindən istifadə edilir. Verilənlər bazasının idarəetmə sistemi məlumatların konfigurasiyasını, daxil olmasını, yenilənməsini və idarə olunmasını təmin edir. Bu sistemlərə məlumatların təhlükəsizliyini, bütövlüyünü və düzgünlüyünü qorumaq üçün müxtəlif təhlükəsizlik tədbirləri daxildir.



Elmi bazaların strukturu verilənlər bazası idarəetmə sistemləri, program platformaları və istifadəçi interfeysləri kimi komponentlərin birləşməsindən ibarətdir. Bu komponentlər elmi tədqiqatların aparılması və elmi biliklərin mübadiləsi üçün vacibdir. Elmi əsaslarının strukturu elmi araşdırmaları daha əhatəli və dəqiq edir, elmi kəşfləri sürətləndirir.

Elmi bazaları məlumatların saxlanması üçün bir neçə əsas strukturdan istifadə edir. Ən əsas quruluş cədvəllərdir. Cədvəllər verilənlərin sətir və sütunlarda düzüldüyü strukturdur. Hər bir sətir qeydi, hər bir sütun isə bir atributu təmsil edir. Məlumatların daha ətraflı saxlanması üçün bir neçə cədvəldən istifadə etməklə əlaqəli verilənlər bazası qurulur.

Elmi bazaları məlumatların saxlanması üçün SQL (Structured Query Language) adlı sorğu dilindən istifadə edir. SQL-dən istifadə edərək məlumatları sorğulaya, yeniləyə, silə və daxil edə bilərsiniz. SQL sorğuları verilənlərin saxlandığı cədvəllərdə olan məlumatlara daxil ola və süzgəcdən keçirə və ya çeşidləyə bilər.





Elmi bazaları məlumatların təhlükəsizliyini və bütövlüyünü təmin etmək üçün bir çox ehtiyat tədbirləri görür. Məlumatlar tez-tez ehtiyat nüsxəsini çıxarır və birdən çox serverdə saxlanılır ki, bir serverdəki nasazlıq verilənlərin itirilməsi ilə nəticələnməsin. Bundan əlavə, məlumatlara girişi məhdudlaşdırmaq üçün istifadəçi hesabları və giriş səviyyələri yaradıla bilər. Məlumatların bütövlüyünü təmin etmək üçün elmi bazalar məlumatları redaktə etməzdən əvvəl əməliyyat təhlükəsizliyini təmin etmək üçün kilidləmə mexanizmlərindən istifadə edir.

Nəticə olaraq elmi bazalar məlumatların effektiv şəkildə saxlanması, idarə edilməsi və sorğulanması üçün istifadə olunan program sistemidir. Daha böyük verilənlər topluları üçün daha mürəkkəb strukturlar və texnologiyalardan istifadə etməklə məlumatları daha səmərəli idarə etmək və emal etmək mümkündür.

### **1.3. Elmi baza sistemlərində axtarış**

Elmi bazalarında axtarış sistemləri istifadəçilərə elmi nəşrləri xüsusi açar sözlər və ya digər meyarlar üzrə axtarmağa imkan verir. Bu axtarış sistemləri istifadəçilər üçün müvafiq yazıları tapmaq üçün bir neçə üsuldan istifadə edir.

Birinci üsul, mətnin öyrənilməsindən istifadə edərək açar sözləri və digər vacib meyarları müəyyən etməkdir. Bu üsul istifadəçi tərəfindən verilən açar sözləri təhlil edərək müvafiq məqalələri tapmaq üçün istifadə olunur. Mətn mədəni də oxşar mövzularla məşğul olan məqalələri tövsiyə edir.

İkinci üsul, indeksləşdirmə sistemlərindən istifadə edərək açar sözləri və digər vacib məlumatları qeyd etməkdir. Bu, istifadəçilərin axtarış zamanı xüsusi açar sözlərdən istifadə edərək müvafiq yazıları tapmasını asanlaşdırır.

Üçüncü üsul, istifadəçilərə müəyyən meyarlar əsasında yazıları süzgəcdən keçirməyə imkan verən təkmil axtarış seçimlərindən istifadə etməkdir. Bu seçimlər nəşr tarixləri, müəlliflər, mövzular və digər meyarlar üzrə filtrasiya etməyə imkan verir.

Elmi bazalarında axtarış sistemlərinin funksionallığı istifadəçilərə müəyyən açar sözlər və ya digər kriteriyalarla axtarış edərək müvafiq nəşrləri tapmağa imkan verir. Beləliklə, tədqiqatçılar məlumatı daha tez və effektiv şəkildə əldə edə bilirlər.

Bundan əlavə, axtarış sistemləri istifadəçilərə müvafiq məqalələrin tezislərini, müəllifləri, nəşr tarixlərini və digər vacib məlumatları təqdim edir. Bu məlumat tədqiqatçılara müvafiq nəşrləri seçib oxumağa kömək edir.



Elmi bazaların da bir çox fərqli dildə axtarış sistemləri təklif edir. Bu funksiya tədqiqatçılara bütün dünyada dərc olunmuş elmi məqalələri tapıb oxumağa imkan verir. Bundan əlavə, bəzi elmi bazalar istifadəçilərə müvafiq nəşrlərdən sitatlar və digər məqalələrdə istinad edilən məlumatları da təqdim edir. Bu, tədqiqatçılara mövzu ilə bağlı araşdırmalar haqqında daha çox məlumat əldə etməyə və müvafiq mənbələri araşdırmağa kömək edir.

Nəticədə elmi bazalar üzrə axtarış sistemləri istifadəçilərə elmi ədəbiyyatdakı resursları tez və effektiv şəkildə tapmağa imkan verir. Beləliklə, tədqiqatçılar məlumatları daha asan əldə edə və tədqiqatlarını daha səmərəli edə bilirlər.

## FƏSİL II. ELMİ BAZALAR ÜZRƏ MÖVCUD SİSTEMLƏR

### 2.1. Mövcud axtarış sistemləri

Tədqiqatçılar, jurnalistlər və ya hər hansı sahə üzrə yazılmış elmi tədqiqatlar, magistr və doktorluq dissertasiyaları, istənilən tələbə və ya tədqiqatçının lazımi məlumatlarının asanlıqla tapa bilməsi üçün geniş çeşidli axtarış vasitələri təklif edir. Müxtəlif elmi bazalar üzrə axtarış platformalarını və onların xüsusiyyətlərini tədqiq edirik.

- **Core platforması**

Core ən məşhur açıq giriş tədqiqat platformalarından biridir və pulsuz açıq girişi təmin edir. İnternetdə 66 milyon və ya daha çox məqalə axtara bilərsiniz. Bu, axtarış nəticələrini nəşrin adı, jurnal, dil və ya müəllif adları kimi bir çox amillərə görə filtrləməyə imkan verən inkişaf etmiş verilənlər bazasıdır.

**CORE (Connecting Repositories)** Böyük Britaniya, Açıq Universitetdə yerləşən Bilik Media İnstitutu tərəfindən təmin edilən xidmətdir. Layihənin məqsədi depolar və açıq giriş jurnalları kimi müxtəlif sistemlər üzrə paylanmış bütün açıq giriş məzmununu birləşdirmək, mətnin öyrənilməsi və məlumatların öyrənilməsi ilə bu məzmunu zənginləşdirmək və bir sıra xidmətlər vasitəsilə ona pulsuz girişi təmin etməkdir. Axtarış və giriş səviyyəli xidmətləri təmin edən, lakin məzmunu proqramlaşdırıla bilən maşın girişini dəstəkləməyən Google Scholar kimi mövcud kommersiya akademik axtarış sistemləri mövcuddur.

CORE-in ilk versiyası 2011-ci ildə Petr Knuth tərəfindən çoxlu sayda tədqiqat nəşrlərinə daxil olmağı asanlaşdırmaq və mətn yazmaq məqsədi ilə yaradılmışdır. Aqreqasiyanın dəyəri ilk dəfə Don R. Swanson tərəfindən təqdim olunan ədəbiyyata əsaslanan kəşf ideyalarından sonra tədqiqat işləri üçün məzmun tövsiyəsi sisteminin işlənib hazırlanması ilə nümayiş etdirildi. Başladığı gündən CORE, Jisc və Avropa Komissiyası da daxil

olmaqla bir sıra maliyyəçilərdən maliyyə dəstəyi almışdır. Dünyanın hər yerindən CORE aqreqatları;

2017-ci ildə 52 dildə 102 ölkədən sənədlərə çatdığı hesablanıb. O, həm Böyük Britaniya nəşriyyatlarının verilənlər bazalarından, həm də institusional və mövzu repozitoriyalarından metadata və tam mətn çıxışlarını birləşdirən Böyük Britaniyanın açıq giriş məzmununun milli aqreqatoru statusuna malikdir.

CORE kəşfiyyatı, istifadəni və təkrar istifadəni asanlaşdıraraq, Böyük Britaniyanın açıq giriş tədqiqat nəticələri üçün bir addımlı axtarış vasitəsi kimi fəaliyyət göstərir. Xidmətin əhəmiyyəti Jisc tərəfindən geniş şəkildə qəbul edilib və CORE öz fəaliyyətini davam etdirmək üçün tələb olunan resursları qoruyub saxlamalı və beynəlxalq davamlılıq modelini araşdırmalıdır. CORE indi Sherpa Services, IRUS-UK, Jisc Publications Router və Open DOAR ilə birlikdə Repository Shared Services layihələrindən biridir.



The world's largest collection of open access research papers

Search 209,053,826 papers around the world

SEARCH

Stay up to date with the latest Open Access research on **COVID-19**



We aggregate and enrich open access research papers from around the world



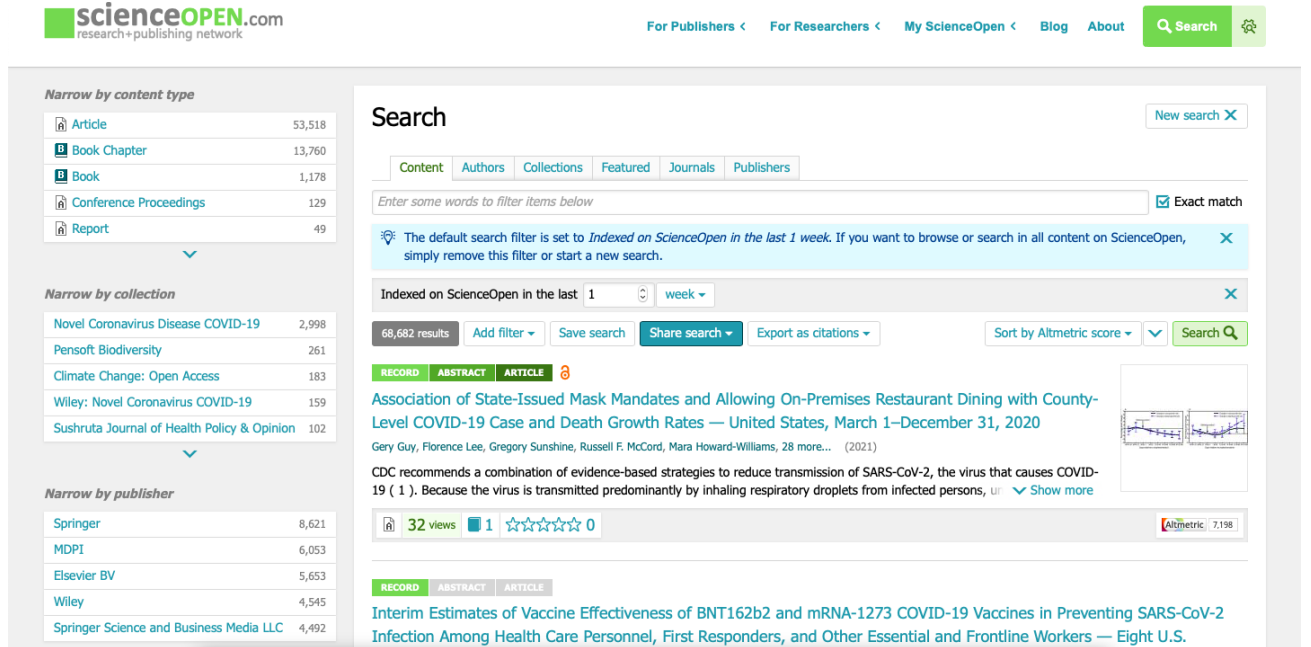
We provide seamless access to content and data, through our unique **APIs**



We create powerful **services** for researchers, universities, and industry

## Science Open

Science Open 28 milyondan çox elmi məqalədən ibarət yüksək inkişaf etmiş tədqiqat bazasıdır. Bu verilənlər bazasına daxil olmaq üçün sadəcə olaraq saytda pulsuz qeydiyyatdan keçin. Bu sayt ətraflı araşdırma üçün xüsusilə uyğundur. Sizə lazım olan dəqiq resursları tapmaq üçün lazımı filtrləmə vasitələrindən istifadə edə bilərsiniz.



The screenshot displays the Science Open search interface. The top navigation bar includes the Science Open logo, a search button, and links for Publishers, Researchers, My ScienceOpen, Blog, and About. The main content area is divided into three sections: 'Narrow by content type', 'Narrow by collection', and 'Narrow by publisher'. The 'Search' section shows a search bar with the text 'Enter some words to filter items below' and a search button. Below the search bar, there are filters for 'Indexed on ScienceOpen in the last 1 week' and 'Exact match'. The search results are displayed in a list format, with the first result being 'Association of State-Issued Mask Mandates and Allowing On-Premises Restaurant Dining with County-Level COVID-19 Case and Death Growth Rates — United States, March 1–December 31, 2020' by Gery Guy, Florence Lee, Gregory Sunshine, Russell F. McCord, and Mara Howard-Williams. The second result is 'Interim Estimates of Vaccine Effectiveness of BNT162b2 and mRNA-1273 COVID-19 Vaccines in Preventing SARS-CoV-2 Infection Among Health Care Personnel, First Responders, and Other Essential and Frontline Workers — Eight U.S.'.

Science Open alimlərin tədqiqatlarını açıq şəkildə təkmilləşdirmək, təsir göstərmək və bunun üçün kredit almaq üçün interaktiv xüsusiyyətləri olan kəşf platformasıdır. Tədqiqatçıları məzmunu əvvəlkindən daha yaxınlaşdırmaq üçün nəşriyyatlar üçün kontekst yaratmaq xidmətləri təqdim edirik. Qabaqcıl axtarış və kəşf funksiyalarımız, nəşrdən sonrakı baxış, tövsiyə, sosial paylaşım və kolleksiya yaratma xüsusiyyətləri ilə birlikdə Science Open sizə ehtiyac duyacağımız yeganə tədqiqat platformasına çevirir.

## Social Science Research Network

Sosial Elmi Tədqiqat Şəbəkəsi (Social Science Research Network - SSRN), humanitar və sosial elmlər üzrə tədqiqatlar üçün çox əlverişli verilənlər bazasıdır. Bu verilənlər bazası təxminən 845.000 tədqiqat məqaləsi və 650.000-dən çox tezis ehtiva edir. Eyni zamanda, dünyanın hər yerindən olan elm adamları ilə qarşılıqlı əlaqə qurma şansı verən platformaya pulsuz giriş əldə etmək üçün saytda qeydiyyatdan keçməlisiniz.

The screenshot shows the SSRN website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Browse', 'Subscriptions', 'Rankings', 'Submit a paper', 'My Library', and 'Blog'. There are also search and shopping cart icons, and buttons for 'Create account' and 'Sign in'. The main content area is divided into several sections:

- Advanced Search:** Options to search by 'Author, title, abstract, keywords', 'Network & Subject Area', or 'JEL code'.
- Browse eLibrary:** A section with classification descriptions and links to 'Top Downloaded Papers', 'Most Recent Papers', and 'Sample eJournal'. It includes a list of subject areas: Applied Sciences, Health Sciences, Humanities, Life Sciences, Physical Sciences, and Social Sciences.
- SSRN eLibrary Statistics:** A table showing the following data:

| SSRN eLibrary Statistics:            |             |
|--------------------------------------|-------------|
| <b>Papers &amp; Authors</b>          |             |
| Abstracts:                           | 950,733     |
| Full Text Papers:                    | 816,075     |
| Authors:                             | 503,172     |
| Papers received:<br>(last 12 months) | 74,740      |
| <b>Paper Downloads</b>               |             |
| To date:                             | 154,585,947 |
| Last 12 months:                      | 15,965,798  |
| Last 30 days:                        | 1,328,896   |
- SSRN Quick Links:** Includes 'Submit a Paper >', 'Section 508 Text Only Pages', 'SSRN Solutions', 'Research Paper Series', and 'Conference Papers'.
- SSRN Rankings:** Includes 'Top Papers', 'Top Authors', and 'Top Organizations'.
- About SSRN:** Includes 'SSRN Objectives', 'Network Directors', and 'Presidential Letter'.

SSRN 1994-cü ildə hər iki maliyyə iqtisadçısı Maykl Censen və Ueyn Marr tərəfindən qurulmuşdur. 2013-cü ilin yanvar ayında SSRN, anbar reyting şəbəkələri (İspaniyanın Milli Tədqiqat Şurasının Cybermetrics Labruen tədqiqat qrupunun təşəbbüsü) tərəfindən dünyanın ən böyük açıq mənbəli deposu olaraq tanındı, PDF, geri keçid və Google Scholar nəticələrinə görə ölçüldü. May 2016-cı ildə SSRN, Elsevier tərəfindən Social Science Electronic Publishing Inc şirkətindən satın alındı. 2016-cı ilin iyul ayında sənədlərin SSRN-dən əvvəlcədən xəbərdarlıq edilmədən çıxarıldığı barədə məlumatlar var; SSRN-in redaksiya şərhləri bunun müəllif hüquqları ilə əlaqəli olduğunu göstərir.<sup>[5]</sup> SSRN SEO-su Qreqq Qordon, məsələn 20 məqaləni təsir edən bir səhv adlandırdı. SSRN 2017-ci

ildən başlayaraq biologiya, kimya, mühəndislik, tibb, kompüter elmi və daha çox sahələrdə yeni fənlər əlavə edir.

2020-ci ildə Koulz Fondu, xidmətin pisləşdiyini və RePEc-in iş sənədləri göndərmək üçün daha yaxşı bir alternativ olduğunu iddia edərək SSRN ilə maliyyə münasibətlərinə son verdi.

## Directory of Open Access Journals (DOAJ)

Directory of Open Access Journals (DOAJ) 10.000-dən çox açıq giriş jurnalı və iki milyondan çox məqalədən ibarət məşhur verilənlər bazasıdır. Bu, yüksək keyfiyyətli jurnallara açıq çıxışı təmin edən platformadır. Bu sayt elm, tibb, texnologiya, humanitar və sosial elmlərin bütün sahələrini əhatə edir. Elmi jurnallara pulsuz girişi təmin etmək üçün bu sayta asanlıqla daxil ola bilərsiniz.

DOAJ

SUPPORT APPLY

SEARCH DOCUMENTATION ABOUT LOGIN

THE DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS

Find open access journals & articles.

Journals Articles

In all fields SEARCH

80 LANGUAGES

125 COUNTRIES REPRESENTED

11,637 JOURNALS WITHOUT APCs

16,142 JOURNALS

5,873,659 ARTICLE RECORDS

ABOUT THE DIRECTORY

DOAJ is a community-curated online directory that indexes and

FUNDING

DOAJ is independent. All support is via donations.

DOAJ keyfiyyətli məzmunun hər kəs üçün sərbəst şəkildə onlayn əlçatan olmasını təmin etmək məqsədi daşıyan, böyüyən icma tərəfindən idarə olunan, dünyanın hər yerindən müxtəlif açıq giriş jurnallarının unikal və geniş indeksidir.



OPEN - DOAJ qlobal açıq giriş infrastrukturunun mühüm hissəsidir.

GLOBAL – DOAJ dünyanın 45 ölkəsində yerləşən və 36 dildə danışan komanda üzvləri, səfirlər və könüllülərdən ibarət qlobal icmadır .

Etibarlı – Qlobal miqyasda DOAJ standartları açıq çıxışlı nəşrlər üçün qızıl standartla çevrilmişdir.

DOAJ-ın missiyası intizamdan, coğrafiyadan və dildən asılı olmayaraq qlobal miqyasda keyfiyyətli, nəzərdən keçirilən, açıq çıxışlı elmi tədqiqat jurnallarının görünməsinə, əlçatanlığını, reputasiyasını, istifadəsini və təsirini artırmaqdır.

DOAJ 100% müstəqil olmağa və bütün əsas xidmətlərini və metadatasını hər kəs üçün pulsuz saxlamağa sadıqdır.

DOAJ Böyük Britaniyada qeydiyyatdan keçmiş və Danimarkada filialı olan ictimai maraqlı şirkəti olan Açıq Giriş üçün İnfrastruktur Xidmətləri CIC (IS4OA) tərəfindən idarə olunan müstəqil, qeyri-kommersiya təşkilatıdır .

DOAJ tamamilə öz tərəfdarlarının könüllü ianələrinə güvənir. Nə DOAJ, nə də IS4OA hər hansı digər mənbədən qrant və ya maliyyə almır.

DOAJ- ın üzvləri öz vəzifələrini könüllü olaraq yerinə yetirən Məsləhət Şurası və Şuraya malikdir .

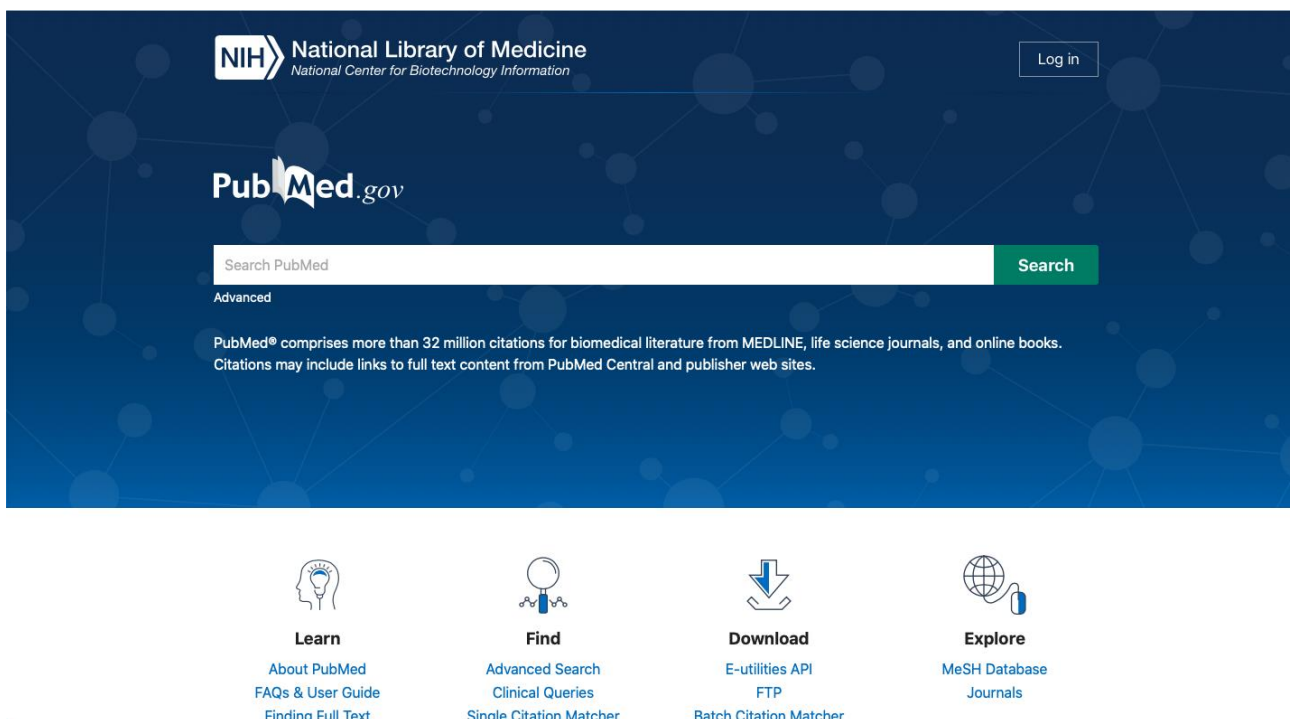
DOAJ Komandası tərəfindən görülən iş ərizələri nəzərdən keçirməkdə bizə kömək edən 100-dən çox könüllü redaksiya heyəti tərəfindən dəstəklənir. Bütün könüllülər müqavilə ilə bağlıdır və maraqların toqquşmasını bəyan etməlidirlər.

DOAJ həmçinin öz regionlarında açıq çıxışlı və ən yaxşı təcrübəni təşviq edən Səfirlərin qlobal şəbəkəsinə malikdir. Səfirlərimiz müqavilə ilə bağlıdırlar və bütün maraqların toqquşmasını bəyan etməlidirlər.

## **Pub Med**

Pub Med elm və tibb tələbələri üçün populyar tədqiqat platformasıdır, tələbələrə və tədqiqatçılara biotibbi ədəbiyyat və həyat elmi jurnallarında milyonlarla resurs əldə etmək imkanı verir. Pub Med ABŞ Milli Tibb Kitabxanasının bir hissəsi olan NCBI tərəfindən

idarə olunur . NCBI həmçinin kimyəvi tədqiqat elmlərini asanlaşdırmağa yönəlmiş açıq giriş saytı olan Pub Chem-i də idarə edir .

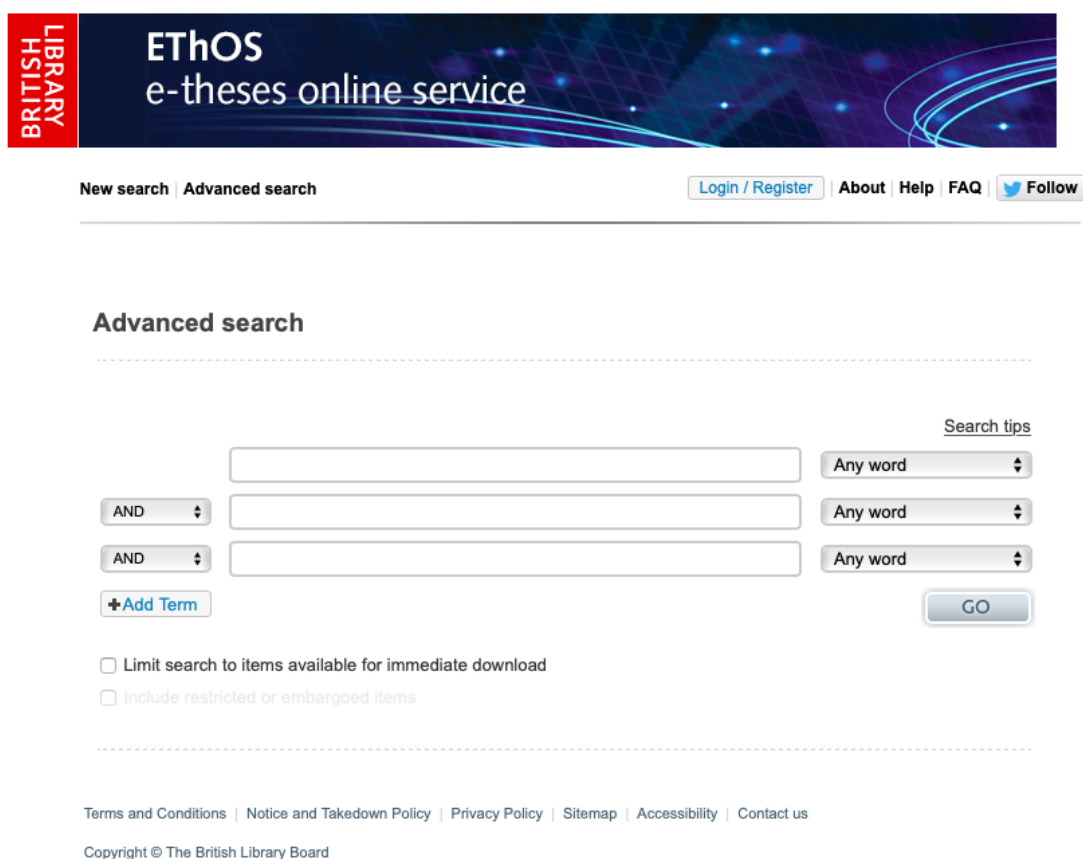


PMID PubMed İdentifikatorunun və ya daha dəqiq desək, PubMed Unique Identifier (PubMed unikal identifikatoru) üçün abreviaturadır, PubMed axtarış mühərriki üçün biologiya və biotibbi ədəbiyyatdakı məqalələrin hər birinə təyin edilmiş unikal nömrədir . O, kitablar üçün istifadə olunan ISBN (Beynəlxalq Standart Kitab Nömrəsi) kimi istifadə olunur. 2005-ci ilə qədər 15-16 milyon PMID nömrəsi var, hər il təxminən 1 milyon yeni nömrə əlavə olunur.

PMID nömrəsi Unique Identifier [UID] təqindən istifadə edərək Pub Med-də axtarış zamanı istifadə edilə bilər. Müvafiq məqalənin dərci təfərrüatları və əksər hallarda məqalənin mücərrəd ("mücərrəd") axtarışda PMID (UID domen adı ilə və ya olmayan) istifadə etməklə görünə bilər. Axtarışda birdən çox PMID təqdim etmək bütün məqalə xülasələrini qaytarır.

## E-Theses Online Service (EThOS)

Britaniya Kitabxanası tərəfindən idarə olunan E-Tezislər Onlayn Xidməti (EThoS) 450,000-dən çox doktorluq dissertasiyasının kütləvi məlumat bazasıdır və bir çox resurslar sərbəst şəkildə mövcuddur. Bu tezislər birbaşa EThoS və ya universitet saytları tərəfindən təmin edilir. EThoS-da siz həmçinin axtarışınızı filtrləyərək axtarışınızı daralda bilərsiniz. Bu təklifdən yararlanmaq üçün bu saytda qeydiyyatdan keçmək kifayətdir.



The screenshot shows the EThOS e-theses online service search interface. At the top, there is a header with the British Library logo and the text "EThOS e-theses online service". Below the header, there are navigation links for "New search" and "Advanced search", and a "Login / Register" button. The main search area is titled "Advanced search" and features three search input fields. Each field has a dropdown menu for search criteria, currently set to "Any word". There is a "GO" button to the right of the search fields. Below the search fields, there are two checkboxes: "Limit search to items available for immediate download" and "Include restricted or embargoed items". At the bottom, there are links for "Terms and Conditions", "Notice and Takedown Policy", "Privacy Policy", "Sitemap", "Accessibility", and "Contact us". The footer contains the text "Copyright © The British Library Board".

Elektron Tezislər Onlayn Xidməti (EThOS) Britaniya Kitabxanası, Birləşmiş Krallığın Milli Kitabxanası tərəfindən təqdim edilən biblioqrafik məlumat bazası və electron tezislərin kataloqudur. 2022-ci ilin fevral ayından etibarən EthOS Böyük Britaniyanın 140-dan çox ali təhsil müəssisəsi tərəfindən verilmiş 500.000-dən çox doktorluq dissertasiyasına çıxışı təmin edir və hər ay təxminən 3000 yeni tezis qeydləri əlavə olunur.

EthOS tərəfindən indeksləşdirilmiş tezislərdə minimum tezis adı, müəllif, mükafat verən orqan və tarix var. Tezis referatı, doktorluq məsləhətçisi , sponsor, digər verilənlər bazalarına keçidlər və dissertasiyanın tam mətni kimi könüllü əlavə metadata daxil edilə bilər.

2017-ci ilin sentyabr ayından etibarən EthOS veb-saytı rəqəmsallaşdırılan təxminən 160.000 Böyük Britaniya doktorluq dissertasiyasının tam mətninə açıq giriş imkanı verir . Tezislərə EthOS-a daxil olmaq üçün sərbəst qeydiyyatdan keçməklə əldə etmək olar. Açıq giriş həmçinin mükafat verən orqanın İnstitusional repozitoriyasına keçidlərlə təmin edilir.

## BioMed Central

BioMed Central biologiya, sağlamlıq və klinik tibblə bağlı jurnallar üçün ən etibarlı verilənlər bazalarından biridir. Bu veb-saytda bu sahələrə aid 300-dən çox resenziyalı jurnal var. Mövzunu dəqiqləşdirməklə siz bu jurnallardan hər hansı birinə tez daxil ola bilərsiniz. Siz həmçinin müvafiq açar sözlərdən istifadə etməklə bu jurnallara daxil ola bilərsiniz.

**BMC** Part of Springer Nature Search Explore journals Get

### Journals

Journals By Subject | [Journals A - Z](#)

|                  |                                  |
|------------------|----------------------------------|
| Biomedicine      | Chemistry                        |
| Computer Science | Criminology and Criminal Justice |
| Dentistry        | Earth Sciences                   |
| Education        | Energy                           |
| Engineering      | Environment                      |
| Life Sciences    | Materials Science                |
| Mathematics      | Medicine & Public Health         |
| Pharmacy         | Philosophy                       |
| Physics          | Psychology                       |
| Social Sciences  |                                  |

[Browse article collections](#) by subject.

**Biomedicine** [Back to top](#)

BMC-nin elm, texnologiya, mühəndislik və tibb sahələrində tədqiqat icmalarının kəşflərini paylaşan 300-ə yaxın resenziyalı jurnaldan ibarət inkişaf edən portfelinə malikdir. 1999-cu ildə biz yüksək keyfiyyətli tədqiqatı ona daxil olmaq istəyən hər kəs üçün açıq etdi və açıq giriş modelini davamlı etmək üçün akademik nəşriyyat dünyasını dəyişdi.

BMC icmalarını ehtiyaclarını daha yaxşı dəstəkləmək, dərc etdiyi tədqiqatın bütövlüyünü təmin etmək və hamı üçün açıq tədqiqatın faydalarını müdafiə etmək üçün tədqiqat nəşrlərində davamlı yeniliklərə sadıqdır.

Aparıcı tədqiqat jurnallarına BMC Biology, BMC Medicine, Genome Biology, Genome Medicine və BMC Global and Public Health kimi seçmə başlıqlar , Journal of Hematology & Oncology, Malaria Journal və Microbiome kimi akademik jurnallar, BMC seriyası , 53 inklüziv jurnal daxildir və hər birinə ayrı-ayrı tədqiqat icmalarının ehtiyaclarına diqqət yetirir. Həmçinin aparıcı qurumlar və cəmiyyətlərlə onların adından jurnallar dərc etmək üçün əməkdaşlıq edir.

### **Bielefeld Academic Search Engine**

Almaniyadakı Bielefeld Universitetinin Kitabxanası tərəfindən idarə olunan Bielefeld Academic Search Engine 4000-dən çox mənbədən 90 milyondan çox tədqiqatı ehtiva edir və bu məzmunun 50%-dən çoxuna pulsuz giriş imkanı verir.

Müzakirə etdiyimiz verilənlər bazalarına tədqiqatçılar üçün pulsuz onlayn jurnallara giriş və araşdırmanı təmin edən verilənlər bazalarından yalnız 10-u daxildir. Unutmayın ki, bu platformalardan kənarında istifadə edə biləcəyiniz başqa internet saytları və verilənlər bazaları da var. Bununla belə, deyək ki, nə qədər etibarlı olsa da, istifadə etdiyiniz məlumatların doğruluğunu yoxlamaq həmişə faydalıdır.

BASE (Bielefeld Akademik Axtarış Mühərriki) Almaniyanın Bielefeld şəhərindəki Bielefeld Universitetinin Kitabxanası tərəfindən yaradılmış elmi internet resursları üçün çoxşaxəli axtarış sistemidir. O , Apache Solr və VuFind kimi pulsuz və açıq mənbəli proqram təminatına əsaslanır. O, institusional repozitoriyalardan və digər akademik rəqəmsal kitabxanalardan OAI metadatasını toplayır və Metadata Yığım üçün Açıq Arxiv Təşəbbüsü Protokolunu (OAI-PMH) həyata keçirir, sonra normallaşdırır və indeksləşdirir. Axtarış üçün məlumatlar, OAI metadatasına əlavə olaraq, kitabxana seçilmiş veb saytları və yerli məlumat kolleksiyalarını indeksləşdirir, bunların hamısını bir axtarış interfeysi vasitəsilə axtarmaq olar.

BASE 2002-ci ildən başlayaraq Almaniyanın Bielefeld universitetində işlənilib hazırlanmışdır. Layihənin ilkin məqsədi istifadəçilərin universitetin tədqiqat resurslarına çıxışını təmin edəcək axtarış sistemini inkişaf etdirmək idi. Təşəbbüs irəlilədikcə

yaradıcılar istifadəçilərin universitetdən kənarında akademik resurslara çıxışını təmin edə biləcək daha ətraflı axtarış sisteminə ehtiyac olduğunu gördülər.

BASE-in ilkin iterasiyası 2004-cü ildə prototip olaraq buraxıldı və sınaq üçün geniş ictimaiyyətə açıqlandı. Axtarış motoru jurnallar, institusional depolar və rəqəmsal kolleksiyalar, eləcə də elmi nəşrlər kimi elmi materiallara girişi indeksləşdirmək və təklif etmək üçün yaradılmışdır. Axtarış motorunun yaradıcıları elmi biliklərə açıq çıxışın təmin edilməsini vurğuladılar və əmin oldular ki, onun axtarış nəticələri yalnız internet vasitəsilə ictimaiyyətə açıq olan materialları əhatə edir.

Növbəti bir neçə il ərzində BASE böyüməyə və inkişaf etməyə davam etdi. Axtarış sistemi təkmilləşdi və təkmilləşdirildi və o, dünyanın hər yerindən istifadəçiləri cəlb etməyə başladı. 2007-ci ildə layihə axtarış sistemini daha da inkişaf etdirmək və təkmilləşdirmək üçün Almaniya Tədqiqat Fondundan (DFG) maliyyə almışdır.

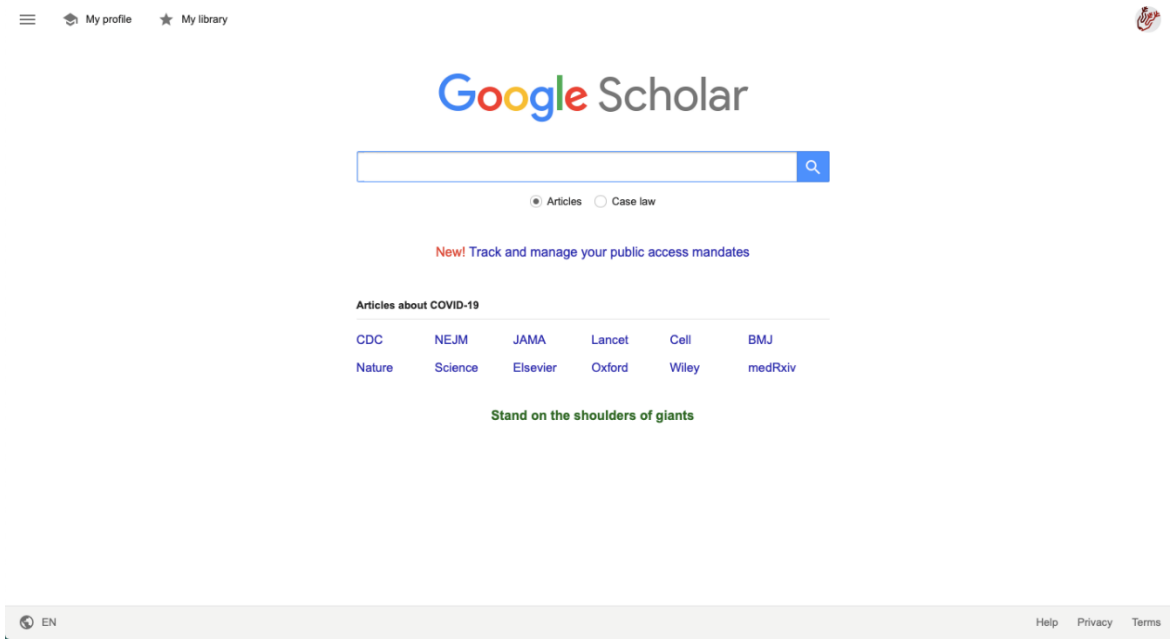
O vaxtdan BASE akademik resurslar üçün ən böyük və ən əhatəli axtarış sistemlərindən birinə çevrildi. O, müxtəlif dillər və fənlər üzrə elmi resurslara çıxışı təmin edir və bütün dünyada tədqiqatçılar, alimlər və tələbələr üçün mühüm alətə çevrilib.

Elmi resurslara çıxışı təmin etməklə yanaşı, BASE açıq çıxışı təşviq etmək və elmi ünsiyyəti təkmilləşdirmək məqsədi daşıyan bir sıra layihə və təşəbbüslərdə də iştirak etmişdir. Məsələn, axtarış sistemi rəqəmsal depolar arasında metadata mübadiləsini asanlaşdırmaq üçün istifadə edilən Metadata Yığıcı üçün Açıq Arxiv Təşəbbüsü Protokolunun (OAI-PMH) hazırlanmasında iştirak etmişdir .

BASE açıq çıxışın inkişafında və biliyin demokratikləşməsində mühüm rol oynamışdır. Onun elmi resurslara pulsuz və açıq çıxışı təmin etmək öhdəliyi onu bütün dünyada tədqiqatçılar və alimlər üçün mühüm mənbəyə çevirmişdir.

## 2.2. Google Scholar

Google Scholar akademik məqalələr axtarmaq və əldə etmək üçün veb əsaslı axtarış sistemidir. Google Scholar əsasən akademiklər, tədqiqatçılar, tələbələr və digər maraqlı şəxslər tərəfindən istifadə olunur. Google Scholar bir çox akademik fənlər üzrə məqalələr, tezislər, kitablar, konfrans materialları və digər nəşrlərdən ibarət geniş məlumat bazasına malikdir. Bu məlumat bazasına bir çox universitetlərin və elmi-tədqiqat müəssisələrinin kitabxanalarında olan məqalələr və digər nəşrlər də daxildir.



Google Scholar axtarış nəticələrini yazı növü, müəllif, mövzu, nəşr tarixi və digər amillərə görə filtrləmək imkanı təklif edir. O, həmçinin müəyyən məqalədən çıxarışlara baxmaq, müəllifin nəşrlərini izləmək və əlaqəli məqalələri saxlamaq kimi funksiyaları ehtiva edir. Hərtərəfli axtarış sistemi kimi Google Scholar akademik tədqiqatlar üçün çox faydalı mənbə ola bilər. Bununla belə, axtarış nəticələrinin dəqiqliyi və bir-birini tamamlaması ilə bağlı bəzi tənqidlər də var. Buna görə də, Google Scholar-da tapılan məlumatın müəyyən bir araşdırmanın tələblərinə uyğun olaraq təsdiqlənməsi vacibdir.



Google Scholar akademik tədqiqatlar üçün bir çox müxtəlif fənlər üzrə nəşrlər təklif edir. Məsələn, tibb, mühəndislik, sosial elmlər, kompüter elmləri, biologiya, fizika və riyaziyyat kimi bir çox sahədə axtarış edə bilərsiniz. Google Scholar-da bir çox açıq nəşrlər də var. Bir çox universitetlər və tədqiqat institutları Google Scholar-ı öz kitabxanaları və verilənlər bazası ilə inteqrasiya edərək, tələbələr və tədqiqatçılar üçün asan giriş təmin edir. Bu inteqrasiya sayəsində tədqiqatçılar Google Scholar-da nəşrləri tapa və sonra kitabxana kataloqu vasitəsilə onlara daxil ola bilərlər.

Google Scholar dünyada bir çox alim və tədqiqatçı tərəfindən istifadə olunur. Azərbaycanlı akademiklər və tədqiqatçılar da tez-tez Google Scholar proqramından istifadə edirlər. Bəzi azərbaycanlı akademiklər və tədqiqatçılar öz nəşrlərini dərc edir və Google Scholar vasitəsilə işləyirlər. Bu insanlar arasında prof. Dr. Eldar Şahgəldiyev (Bakı Dövlət Universiteti), prof. Dr. Əbülfəs Qarayev (Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti), prof. Dr. Vaqif Abbasov (Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti), prof. Dr. Rafiq Əliyev (Bakı Dövlət Universiteti), Dr. Nicat Hacızadə (Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) və Dr. Gülarə Əliyeva (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti) kimi adlar var.

Azərbaycanlı akademiklər və tədqiqatçılar öz tədqiqatları üçün resurslar tapmaq, digər tədqiqatçıların işlərini izləmək və daha geniş auditoriyaya çatmaq üçün Google Scholar proqramından istifadə edirlər.

Bu xüsusiyyətlər Google Scholar-ı akademik tədqiqatlar üçün faydalı alət edir və tədqiqatçılara resursları tapmağa və işlərini yerinə yetirməyə kömək edir.

### 2.3. Web of Science

Web of Science (WoS) elmi tədqiqatlar üçün istifadə olunan biblioqrafik məlumat bazasıdır. Clarivate Analytics tərəfindən dəstəklənən WoS, dünyada yüzlərlə fənn üzrə nəşr olunan akademik məqalələri indeksləşdirir. WoS tədqiqatçılara ədəbiyyatı araşdırmaq, sitatları izləmək və tədqiqat mövzularını öyrənmək imkanı təklif edir.



WoS-a Web of Science Core Collection (WOSCC) kimi də tanınan verilənlər bazası dəsti daxildir. WOSCC-ə Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED), Social Sciences Citation Index (SSCI), Arts & Humanities Citation Index (AHCI) və Emerging Sources Citation Index (ESCI) verilənlər bazası daxildir. SCI-EXPANDED təbiət elmləri, mühəndislik və texnologiya sahələrində dərc olunan məqalələri əhatə edir. SSCI sosial elmlər üzrə məqalələri əhatə edir. AHCI incəsənət, humanitar və sosial elmlər üzrə məqalələri əhatə edir. ESCI yeni və inkişaf etməkdə olan fənləri əhatə edir.

WoS elmi tədqiqatlarda mühüm resurs hesab olunur və tədqiqatçılar tərəfindən geniş istifadə olunur. WoS həmçinin tədqiqatçılara işlərini bölüşmək və digər tədqiqatçılarla əməkdaşlıq etmək üçün bir platforma təqdim edir. Tədqiqatçılar WoS-da öz profil səhifələrini qura və bu səhifələrdə dərc etdikləri məqalələrin siyahısını, sitatlarını və h-

indekslərini göstərə bilərlər. Onlar həmçinin WoS vasitəsilə digər tədqiqatçılarla əlaqə saxlaya, birgə tədqiqat layihələri yarada və nəşrlərini paylaşa bilərlər.

WoS həmçinin nəşr olunan məqalələrin keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur. Yüksək sitatlarla məqalələr ümumiyyətlə intizamda əhəmiyyətli təsirə malikdir və buna görə də tədqiqatın inkişafına mühüm töhfə verir. WoS sitatların sayını izləməklə məqalənin təsirini və əhəmiyyətini ölçmək üçün istifadə olunur. Buna görə də, WoS tədqiqatçılara işlərini dərc etməzdən əvvəl onların dərc olunmaq üçün uyğunluğunu qiymətləndirməyə kömək edən bir vasitədir.

WoS həm də tədqiqatçılar üçün fənlərarası tədqiqatlar aparmaq üçün vacib bir mənbədir. Çünki WoS müxtəlif fənlər üzrə dərc olunmuş məqalələri və sitatları əhatə edən böyük məlumat bazasıdır. Buna görə də, tədqiqatçılar müxtəlif fənlər üzrə araşdırmaları araşdıraraq yeni fikirlər əldə edə və müxtəlif fənlərdən yanaşmaları öz işlərində birləşdirə bilərlər.

Nəticədə Web of Science elmi tədqiqatlar üçün mühüm resurs və alətdir. Tədqiqatçılar WoS vasitəsilə ədəbiyyatda axtarış edə, sitatları izləyə, tədqiqat mövzuları haqqında öyrənə və digər tədqiqatçılarla əməkdaşlıq edə bilərlər. WoS məqalələrin keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün də istifadə olunur və tədqiqatın inkişafına mühüm töhfə verir.







## FƏSİL III. Elmi bazlarda işləmək üçün öyrədici PP yaradılması

### 3.1. Öyrədici bazanın kodlarla təsviri

Hazırlanan proqram paketi aşağıdakı proqramlaşdırma dilləri, təməl kodları və kitabxanalarından istifadə edərək hazırlanmışdır:

- HTML
- CSS
- Swiper.css
- Spinner.css
- Poupup.css
- Fontawesome
- Javascript
- JQuery
- Swipper.js
- Popper.js
- Bootstrap

İlk öncə “Öyrədici proqram paketi”-nin fayl olaraq görüntüsü aşağıdakı şəkil 3.1-də göstərilmişdir:

|   |          |                   |                      |       |
|---|----------|-------------------|----------------------|-------|
|  | css      | 5/17/2023 4:38 PM | File folder          |       |
|  | images   | 5/17/2023 4:39 PM | File folder          |       |
|  | js       | 5/17/2023 4:39 PM | File folder          |       |
|  | webfonts | 5/17/2023 4:39 PM | File folder          |       |
|  | index    | 5/17/2023 5:02 PM | Chrome HTML Do...    | 38 KB |
|  | main     | 5/17/2023 4:39 PM | Cascading Style S... | 2 KB  |

Şəkil 3.1.1

Bu fayllar “index.html” faylı ilə əlaqələndirilir. CSS faylları “index.html”-də “<link>” teqi vasitəsilə əlaqələndirilir. CSS qovluğu içərisində olan fayllar aşağıda şəkil 3.1.2-də göstərilmişdir.

|                 |                   |                      |        |
|-----------------|-------------------|----------------------|--------|
| Component       | 5/17/2023 4:38 PM | File folder          |        |
| bootstrap       | 5/17/2023 4:38 PM | Cascading Style S... | 188 KB |
| fontawesome-all | 5/17/2023 4:38 PM | Cascading Style S... | 69 KB  |
| magnific-popup  | 5/17/2023 4:38 PM | Cascading Style S... | 7 KB   |
| styles          | 5/17/2023 5:11 PM | Cascading Style S... | 15 KB  |
| swiper          | 5/17/2023 4:38 PM | Cascading Style S... | 22 KB  |

Şəkil 3.1.2

Javascript faylları isə “<script></script>” teqi vasitəsilə əlaqələnir.

JS qovluğu içərisindəki javascript faylları aşağıdakı şəkil 3.1.3-də göstərilmişdir.

|                       |                   |                 |        |
|-----------------------|-------------------|-----------------|--------|
| bootstrap.min         | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 65 KB  |
| jquery.easing.min     | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 8 KB   |
| jquery.magnific-popup | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 25 KB  |
| jquery.min            | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 103 KB |
| popper.min            | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 25 KB  |
| scripts               | 5/17/2023 5:12 PM | JavaScript File | 9 KB   |
| swiper.min            | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 142 KB |
| validator.min         | 5/17/2023 4:39 PM | JavaScript File | 10 KB  |

Yazı tipləri üçün olan font qovluğundakı fayllar aşağıdakı şəkil 3.1.4-də göstərilmişdir.

|                      |                   |                     |        |
|----------------------|-------------------|---------------------|--------|
| fa-brands-400.eot    | 5/17/2023 4:39 PM | EOT File            | 127 KB |
| fa-brands-400        | 5/17/2023 4:39 PM | Microsoft Edge H... | 676 KB |
| fa-brands-400        | 5/17/2023 4:39 PM | TrueType font file  | 127 KB |
| fa-brands-400.woff   | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF File           | 86 KB  |
| fa-brands-400.woff2  | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF2 File          | 73 KB  |
| fa-regular-400.eot   | 5/17/2023 4:39 PM | EOT File            | 34 KB  |
| fa-regular-400       | 5/17/2023 4:39 PM | Microsoft Edge H... | 142 KB |
| fa-regular-400       | 5/17/2023 4:39 PM | TrueType font file  | 34 KB  |
| fa-regular-400.woff  | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF File           | 17 KB  |
| fa-regular-400.woff2 | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF2 File          | 14 KB  |
| fa-solid-900.eot     | 5/17/2023 4:39 PM | EOT File            | 188 KB |
| fa-solid-900         | 5/17/2023 4:39 PM | Microsoft Edge H... | 820 KB |
| fa-solid-900         | 5/17/2023 4:39 PM | TrueType font file  | 188 KB |
| fa-solid-900.woff    | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF File           | 96 KB  |
| fa-solid-900.woff2   | 5/17/2023 4:39 PM | WOFF2 File          | 74 KB  |

Şəkil 3.1.4

İndi isə təməl kodlarımızla tanış olaq. HTML-də təməl quruluşa əsasən “<html></html>” teqi iki hissəyə bölünür:

1. Baş hissə (Head).
2. Bədən hissə (Body).

Baş hissədə “<meta>” teqləri və əlaqələr, yəni “<link>” teqləri və “<tittle></tittle>” teqi olur. Buradakı “<meta>” teqləri axtarış sistemlərində (məs: Google, Yandex, Bing və.s) tapılması və daha önə çıxması üçün yazılır. Yəni saytın nə işə yaradığını, onun haqqında açıqlamalar və axtarış zamanı daha tez tapılsın deyə açar sözlər əlavə etmək olur. Bu açıqlamaları Google, Yandex və.s kimi axtarış sistemlərinin botları oxuyur və saytımız axtarış zamanı tapılır və hətta kiçik trafiklə (yəni, saytımıza giriş-çıxış az olarsa) siyahıda önə çıxır. Bu teqlər və əlaqələr aşağıda şəkil 3.1.5-də göstərilmişdir:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="az">

<head>
  <meta charset="utf-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1, shrink-to-fit=no">

  <!-- SEO Meta Tags -->
  <meta name="description" content="Google Scholar - Öyrədici proqram paketi">
  <meta name="author" content="Google Scholar">

  <!-- OG Meta Tags to improve the way the post looks when you share the page on LinkedIn, Facebook, Google+ -->
  <meta property="og:site_name" content="Google Scholar - Öyrədici proqram paketi" /> <!-- website name -->
  <meta property="og:site" content="Google Scholar - Öyrədici proqram paketi" /> <!-- website link -->
  <meta property="og:title" content="Google Scholar - Öyrədici proqram paketi" /> <!-- title shown in the actual shared post -->
  <meta property="og:description" content="Google Scholar - Öyrədici proqram paketi" /> <!-- description shown in the actual shared post -->

  <!-- Webpage Title -->
  <title>Google Scholar </title>

  <!-- Styles -->
  <link href="https://fonts.googleapis.com/css?family=Open+Sans:400,400i,700&display=swap&subset=latin-ext"
    rel="stylesheet">
  <link rel="stylesheet" href="main.css">

  <!-- Favicon -->
  <link rel="icon" href="images/icons8-scholar-16.png">
</head>
```

Şəkil 3.1.5

Sayta daxil olan zaman məlumatlar yüklənənədək bizi yükləmə pəncərəsi qarşılayır. Bu pəncərəyə preloader adı verilir. Saytda istifadə olunan preloader-in dizaynı 3 yumru yaşıl nöqtələrin hərəkətindən ibarətdir. Bu da “bounce1”, “bounce2” və “bounce3” klassları verilmiş 3 “<div></div>” teqləri ilə yazılmışdır. Kodlar aşağıdakı şəkil 3.1.6-da təsvir olunmuşdur:

```
<!-- Preloader -->
<div class="spinner-wrapper">
  <div class="spinner">
    <div class="bounce1"></div>
    <div class="bounce2"></div>
    <div class="bounce3"></div>
  </div>
</div>
<!-- end of preloader -->
```

Şəkil 3.1.6

Saytımızın menyusu iki hissədən ibarətdir:

1. Loqo
2. Siyahı

Siyahı özü 4 hissədən ibarət olub, sonuncu elementinin alt seçimi mövcüddür.

Loqo hissəsi “<a href=""></a>” teqi daxilində yazılmasının səbəbi loqoya toxunduğunuz zaman ana səhifənin yenidən yüklənməsidir. Menyunun mobil versiyada yığılıb açılan olması üçün bir düymə gərəklidir. Bu düyməni də “<button></ button >” teqi ilə yazdıq. Menü siyahımızı isə “<ul><li></ li> </ ul >” teqləri vasitəsi ilə yazılıb. Menü hissəsinin kod şəkildə görünümünü aşağıdakı şəkil 3.1.7-də göstərilmişdir:

```

<a class="navbar-brand logo-image" href="index.html">Google Scholar</a>
<!-- Mobile Menu Toggle Button -->
<button class="navbar-toggler" type="button" data-toggle="collapse" data-target="#navbarsExampleDefault"
  aria-controls="navbarsExampleDefault" aria-expanded="false" aria-label="Toggle navigation">
  <span class="navbar-toggler-awesome fas fa-bars"></span>
</button>
<!-- end of mobile menu toggle button -->
<div class="collapse navbar-collapse" id="navbarsExampleDefault">
  <ul class="navbar-nav ml-auto">
    <li class="nav-item">
      <a class="nav-link page-scroll" href="#description">Təsviri <span class="sr-only">(current)</span></a>
    </li>
    <li class="nav-item">
      <a class="nav-link page-scroll" href="#features">Xüsusiyyətləri</a>
    </li>
    <li class="nav-item">
      <a class="nav-link page-scroll" href="#screens">Ekranlar</a>
    </li>
    <!-- Dropdown Menu -->
    <li class="nav-item dropdown">
      <a class="nav-link dropdown-toggle page-scroll" id="navbarDropdown" role="button" aria-haspopup="true"
        aria-expanded="false">Əlavələr</a>
      <div class="dropdown-menu" aria-labelledby="navbarDropdown">
        <a class="dropdown-item" href="https://policies.google.com/privacy?hl=tr" target="_blank"><span
          class="item-text">Gizlilik şərtləri </span></a>
      </div>
    </li>
    <!-- end of dropdown menu -->
  </ul>
</div>

```

Şəkil 3.1.7

Daha sonra saytın başlıq hissəsinə keçirik. Yəni, sayta daxil olduqda bizi ilk qarşılayan bölmə termin adı ilə “<header></header>” teqidir və daxilindəki teqlərə aid klasslara baxsaq Bootstrap kitabxanasından istifadə olunduğunu görürük. Bunlara misal olaraq “container” klassı kənarlardan məsafə vermək üçün istifadə olunub. Daha sonra responsivlik (saytın hər cihazın ekranına uyğun olması) üçün yazılmış “col-lg” klassları görürük. Digər klasslar Bootstrap kitabxanasına aiddir. Ətraflı olaraq kodlar aşağıdakı



şəkil 3.1.8-də təsvir olunmuşdur:

```
<!-- Header -->
<header class="header">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <div class="text-container">
          <h1>Google Scholar: Hər Tədqiqatçının Başlangıç Bələdçisi</h1>
          <p class="p-large p-heading">Google Scholar tədqiqatçılara elmi əsərlər və ya elmi mənbələri
            sayılmağa, kəşf etməyə və əldə etməyə imkan verən akademik axtarış motorudur . </p>
          <a class="btn-solid-lg" href="https://scholar.google.com" target="blank"><i
            class="fab fa-google"></i>Google
            Scholar</a>
        </div> <!-- end of text-container -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <div class="image-container">
          
        </div> <!-- end of text-container -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
  <div class="deco-white-circle-1">
    <!---->
  </div> <!-- end of deco-white-circle-1 -->
  <div class="deco-white-circle-2">
    
  </div> <!-- end of deco-white-circle-2 -->
  <div class="deco-blue-circle">
    
  </div> <!-- end of deco-blue-circle -->
  <div class="deco-yellow-circle">
    
  </div> <!-- end of deco-yellow-circle -->
  <div class="deco-green-diamond">
    
  </div> <!-- end of deco-yellow-circle -->
</header> <!-- end of header -->
<!-- end of header -->
```

Şəkil 3.1.8

Google Scholar-ın hansı işlərinizə yarayacağı və özəllikləri haqqında ikonlarla göstərilmiş qısa məlumatlandırma hissəsində də Bootstrapə aid klasslara əlavə olaraq Fontawesome ikon kitabxanasından istifadə edilib. Bunlar “fas fa-comments” , “fas fa-users” və digərləri “<i></i>” teqinə yazılır və aşağıdakı şəkil 3.1.9-da təsvir olunmuşdur:

```

<!-- Small Features -->
<div class="cards-1">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12 " data-aos="fade-right">

        <!-- Card -->
        <div class="card">
          <div class="card-image">
            <i class="fas fa-users"></i>
          </div>
          <div class="card-body">
            <h5 class="card-title">Məqsədləri müəyyən edin</h5>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->

        <!-- Card -->
        <div class="card">
          <div class="card-image red">
            <i class="fas fa-cog"></i>
          </div>
          <div class="card-body">
            <h5 class="card-title">Tapşırıqlar Parametrləri</h5>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->

        <!-- Card -->
        <div class="card">
          <div class="card-image yellow">
            <i class="fas fa-comments"></i>
          </div>
          <div class="card-body">
            <h5 class="card-title">Sosial qarşılıqlı əlaqə</h5>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->

        <!-- Card -->
        <div class="card">
          <div class="card-image blue">
            <i class="fas fa-rocket"></i>
          </div>
          <div class="card-body">
            <h5 class="card-title">İşləri bitirir</h5>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->

      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of cards-1 -->
<!-- end of small features -->

```

Şəkil 3.1.9

Google Schoların axtarış necə işlədiyi barəsində məlumatlandırıcı bölmənin kodlarında digər klasslarla yanaşı “Poup-up” klasından da istifadə edildiyini görürük. Axtarış butonuna toxunduğunuz zaman ətraflı məlumatlandırma üçün açılan pəncərəni çağıran funksiya üçün poup-up klasından istifadə edilmişdir və aşağıdakı şəkil 3.1.10-da göstərilmişdir:

```
<!-- Description 1 -->
<div id="description" class="basic-1">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-6" data-aos="fade-right">
        <div class="image-container">
          
        </div> <!-- end of image-container -->
      </div> <!-- end of col -->
      <div class="col-lg-6" data-aos="fade-left">
        <div class="text-container">
          <h2>Google Scholar axtarış necə işləyir?</h2>
          <p>Google Scholar jurnalın razılaşdırılmış məzmununu Onlayn Kompüter Kitabxanası Mərkəzinin (OCLC) Open WorldCat və Milli Tibb Kitabxanasının PubMed-dən taraması üçün veb tarama aparatından və ya veb robotdan istifadə edir.</p>
          <ul class="list-unstyled li-space-lg">
            <li class="media">
              <i class="fas fa-square"></i>
              <div class="media-body">Google Scholar-da araşdırılan məlumatlar elmi işlərinizi dəstəkləyən müvafiq məqalələri tapa biləcəyiniz elmi mənbələrdir.</div>
            </li>
            <li class="media">
              <i class="fas fa-square"></i>
              <div class="media-body">Akademik resurslara daxil olmaq üçün nəzərdə tutulmuş axtarış sistemidir. Maraqlanan mövzu ilə bağlı sübuta əsaslanan məlumata ehtiyacınız olduqda, Google Scholar sizin üçündür.</div>
            </li>
            <li class="media">
              <i class="fas fa-square"></i>
              <div class="media-body">Xüsusi bir elmi axtarış motoru yaratmaq ideyası iki texnoloji oğlan, Aleks Verstak və Anurag Acharya arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.
            </div>
            </li>
          </ul>
          <a class="btn-solid-reg popup-with-move-anim" href="#description-1-details-lightbox">Axtarış</a>
        </div> <!-- end of text-container -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of basic-1 -->
<!-- end of description 1 -->
```

Şəkil 3.1.10

Bir öncə qeyd etdiyimiz bölmədə ətraflı məlumat almaq üçün açılan pəncərədən danışmışdıq. Bu bölmə məqalələri necə tapmaq lazım olduğu haqqında öyrədici bölmədir. “Axtarış” butonuna toxunulan zaman birbaşa Google Scholar-ın axtarış bölməsinə keçid edir və rahatlıqla axtarış edə bilərsiniz. “Geri” düyməsinə və ya “x” işarəsinə toxunduğunuz zaman bu pəncərə bağlanır. Bu hissəyə aid kodlar aşağıdakı şəkil 3.1.11-də göstərilmişdir:

```
<!-- Details Lightbox -->
<div id="description-1-details-lightbox" class="lightbox-basic zoom-anim-dialog mfp-hide">
  <div class="row bildiris-surutgec">
    <button title="Close (Esc)" type="button" class="mfp-close x-button">x</button>
    <div class="col-lg-8">
      <div class="image-container">
        
      </div> <!-- end of image-container -->
    </div>
    <div class="col-lg-4">
      <h3>Google Scholar-da məqalələri necə tapmaq olar?</h3>
      <hr>
      <p>Google Scholar əksər tədqiqat işlərini kommersiya jurnalları və ya nəşriyyatlarla əlaqələndirir. Platformaya Google Scholar girişi ilə daxil olduqdan və sorğular panelində məqalə axtardığınız zaman nəticələr yalnız nəşriyyatçıya yönləndirilən bir keçidlə kağızın xülasəsi və sitat məlumatından ibarət olacaq.</p>
      <ul class="list-unstyled li-space-lg">
        <li class="media">
          <i class="far fa-check-square"></i>
          <div class="media-body">Axtarış çubuğunda istənilən açar sözü və ya mövzunu axtarın; daha sürətli kəşf üçün dırnaq işarələrindən istifadə edin</div>
        </li>
        <li class="media">
          <i class="far fa-check-square"></i>
          <div class="media-body">Əgər məqalə verilənlər bazasında mövcuddursa, məqaləni ilk SERP-də tapa bilərsiniz.</div>
        </li>
        <li class="media">
          <i class="far fa-check-square"></i>
          <div class="media-body">Məqalənin başlığına klikləyin; sizi nəşirin saytına aparacaq. Məqaləyə onun əlçatanlığına (pulsuz və ya ödənişli) əsasən daxil ola bilərsiniz.</div>
        </li>
        <li class="media">
          <i class="far fa-check-square"></i>
          <div class="media-body">Siz linkdən istifadə edə, ona istinad edə və pulsuzdursa istinad edə bilərsiniz. Ödənişlidirsə, keçidi almaq və ya giriş üçün ödəniş etmək üçün istifadə edə bilərsiniz.</div>
        </li>
      </ul>
      <a class="btn-solid-reg mfp-close page-scroll" href="https://scholar.google.com" target="blank">Axtarış</a>
      <button class="btn-outline-reg mfp-close as-button" type="button">Geri</button>
    </div>
  </div> <!-- end of row -->
</div> <!-- end of lightbox-basic -->
<!-- end of details lightbox -->
```

Şəkil 3.1.11

Google Scholar-ın tarixi eləcə də istifadəçi çoxluğu və təşkil et funksionallığının izah edildiyi hissə də düymələrlə mətinlər bir-birilə “id” və “href” ilə əlaqələndirilmişdir. Yəni “Tarixi” düyməsinə toxunduğunuz zaman tarixi haqqında mətni göstərir. Bu hissənin kodlarla təsviri aşağıdakı şəkil 3.1.12-də dir.

```

<!-- Description 2 -->
<div class="tabs">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-6">
        <div class="tabs-container" data-aos="fade-up" data-aos-anchor-placement="top-center">
          <ul class="nav nav-tabs" id="cedoTabs" role="tablist">
            <li class="nav-item">
              <a class="nav-link active" id="nav-tab-1" data-toggle="tab" href="#tab-1" role="tab"
                aria-controls="tab-1" aria-selected="true"><i class="far fa-clock"></i>Tarixi</a>
            </li>
            <li class="nav-item">
              <a class="nav-link" id="nav-tab-2" data-toggle="tab" href="#tab-2" role="tab"
                aria-controls="tab-2" aria-selected="false"><i class="fas fa-list"></i>İzləmə</a>
            </li>
            <li class="nav-item">
              <a class="nav-link" id="nav-tab-3" data-toggle="tab" href="#tab-3" role="tab"
                aria-controls="tab-3" aria-selected="false"><i class="far fa-calendar-alt"></i>Təşkil et</a>
            </li>
          </ul>
          <!-- end of tabs links -->
          <!-- Tabs Content -->
          <div class="tab-content" id="cedoTabsContent">
            <!-- Tab -->
            <div class="tab-pane fade show active" id="tab-1" role="tabpanel" aria-labelledby="tab-1">
              <p>Xüsusi bir elmi axtarış motoru yaratmaq ideyası iki texnoloji adamı, <strong>Aleks Verstak və Anurag Acharya</strong> arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.</p>
              <ul class="list-unstyled li-space-lg">
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body"><strong>2006</strong> RefWorks, RefMan, EndNote və BibTeX kimi istinad verilənlər bazasını dəstəkləmək üçün sitat idxalı funksiyası tətbiq edildi.</div>
                </li>
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body"><strong>2007</strong> Nəşirləri ilə razılaşaraq jurnal məqalələrini rəqəmsallaşdırmaq və onlayn yerləşdirmək üçün proqrama start verildi. Bu, metadata olmadan köhnə ədəbiyyatı indeksləyən Google Kitabları fərqləndirmək cəhdi idi.</div>
                </li>
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body"><strong>2015</strong> Tədqiqatçılara axtarış nəticələrini saxlamağa imkan verən "Google Scholar kitabxanası" təqdim edildi və ya bunu müəlliflərin istinadları üçün fərdiləşdirilmiş kolleksiya nişanı adlandırmaq olar.</div>
                </li>
              </ul>
            </div> <!-- end of tab-pane -->
            <!-- end of tab -->
            <!-- Tab -->
            <div class="tab-pane fade" id="tab-2" role="tabpanel" aria-labelledby="tab-2">
              <p><strong>Proqramdan istifadə edərkən hər şeyi izləyin</strong> və tərəqqinizi təhlil edin. Vaxtın idarə edilməsi və tapşırıqların prioritetləşdirilməsinə gəldikdə, bir aydan az müddətdə təkmilləşdirilmiş nəticələri görməlisiniz.</p>
              <p>Cinsindən, yaşından, peşəsindən və ya dünyadakı yerindən asılı olmayaraq<strong> hər kəs proqramdan istifadə edə bilər.</strong> Google Scholar alqoritmləri dünyada istənilən şəxs üçün çevik və funksional olmaq üçün qurulmuşdur</p>
            </div> <!-- end of tab-pane -->
            <!-- end of tab -->
            <!-- Tab -->
            <div class="tab-pane fade" id="tab-3" role="tabpanel" aria-labelledby="tab-3">
              <p>Bu, elmin inkişafı üçün tədqiqat işlərini icad etməkdə bizə tədqiqat sənədlərini və köməkçiləri əldə etməyə kömək edir.<strong>Google Scholar-ın üstünlüklərinə aşağıdakılar daxildir:</strong></p>
              <ul class="list-unstyled li-space-lg">
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body">İstifadəsi nisbətən asandır və istifadəçi dostudur , istənilən istifadəçi niyyət sənədlərini heç vaxt əldə edə bilmir.</div>
                </li>
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body">Nəticələr axtarış niyyəti sorğu açar sözünü üstələyir , yəni əlavə və digər açar sözlə əlaqəli məlumat verir və istifadəçiyə daha çox məlumat əldə etməyə kömək edir.</div>
                </li>
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body">Barmaqlarınızın ucunda çoxlu bilik əldə edə bilərsiniz.</div>
                </li>
                <li class="media">
                  <i class="far fa-check-square"></i>
                  <div class="media-body">Siz digər müəlliflərin profillərini, nəşrlərini, sitatlarını və əlaqəli nəşrlərini araşdırma bilərsiniz.</div>
                </li>
              </ul>
            </div> <!-- end of tab-pane -->
            <!-- end of tab -->
          </div> <!-- end of tabs content -->
        </div> <!-- end of tabs-container -->
      </div> <!-- end of col -->
      <div class="col-lg-6" data-aos="fade-up" data-aos-anchor-placement="top-center">
        <div class="image-container">
          
        </div> <!-- end of image-container -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of tabs -->

```

Şəkil 3.1.12

Google Scholar-ın özəl xüsusiyyətlərinin sadalandığı bölmənin kodları aşağıdakı şəkil

3.1.13 və 3.1.14-də göstərilmişdir:

```
<!-- Features -->
<div id="features" class="basic-2">
  <div class="container">
    <div class="row" data-aos="fade-down">
      <div class="col-lg-12">
        <h2>Özəl Xüsusiyyətlər</h2>
        <p class="p-heading">Google Scholar-ın xüsusiyyətləri və spesifikasiyası hansılardır? O, müəllifin nəşrinin ilkin kəşfinə, idarə olunmasına və təşkili prosesinə kömək edən layiqli xüsusiyyətlər dəstini təmin edir. Əsas xüsusiyyətlərə aşağıdakılar daxildir:</p>
      </div> <!-- end of div -->
    </div> <!-- end of div -->
    <div class="row">
      <div class="col-lg-4" data-aos="fade-up-right" data-aos-offset="400">
        <ul class="list-unstyled li-space-lg first">
          <li class="media">
            <span class="fa-stack">
              <i class="fas fa-circle fa-stack-2x"></i>
              <i class="fas fa-users fa-stack-1x"></i>
            </span>
            <div class="media-body">
              <h4>Həmmüəlliflər əlavə edin</h4>
              <p>Siz öz profillərini yaratmış həmmüəlliflərinizi əlavə edə və profilinizi və nəşrlərinizi yeniləyə bilərsiniz.</p>
            </div>
          </li>
          <li class="media">
            <span class="fa-stack">
              <i class="fas fa-circle fa-stack-2x green"></i>
              <i class="fas fa-th fa-stack-1x"></i>
            </span>
            <div class="media-body">
              <h4>Bütün versiyalar:</h4>
              <p>Siz müəllifin tədqiqat məqaləsinin keçmiş versiyalarını araşdırmağa və məqalənin ən son yeniləmələrinə diqqətlə müraciət edə bilərsiniz.</p>
            </div>
          </li>
          <li class="media">
            <span class="fa-stack">
              <i class="fas fa-circle fa-stack-2x red"></i>
              <i class="fas fa-bell fa-stack-1x"></i>
            </span>
            <div class="media-body">
              <h4>Xəbərdarlıq yarat</h4>
              <p>Siz nəzərdə tutulan mövzular üçün ani xəbərdarlıqlar yarada bilərsiniz.</p>
            </div>
          </li>
        </ul>
      </div> <!-- end of col -->
      <div class="col-lg-4" data-aos="zoom-out-down" data-aos-offset="500" data-aos-easing="ease-in-sine">
        
      </div> <!-- end of col -->
      <div class="col-lg-4" data-aos="zoom-in-left" data-aos-offset="400">
        <ul class="list-unstyled li-space-lg">
          <li class="media">
            <span class="fa-stack">
              <i class="fas fa-circle fa-stack-2x yellow"></i>
              <i class="fas fa-comments fa-stack-1x"></i>
            </span>
            <div class="media-body">
              <h4>Əlaqədar məqalələr</h4>
              <p>Maraqlanan mövzu ilə bağlı oxşar məqalələri tapmağa kömək edir.</p>
            </div>
          </li>
        </ul>
      </div>
    </div>
  </div>
</div>
```

Şəkil 3.1.13



```

<li class="media">
  <span class="fa-stack">
    <i class="fas fa-circle fa-stack-2x blue"></i>
    <i class="fas fa-rocket fa-stack-1x"></i>
  </span>
  <div class="media-body">
    <h4>Avtomatik əlavə et</h4>
    <p>Bütün ən son nəşrlərinizi avtomatik olaraq profilinizə yeniləyir.
    Ancaq istənməyən məqalələri profilinizdən əl ilə silə bilərsiniz.</p>
  </div>
</li>
<li class="media">
  <span class="fa-stack">
    <i class="fas fa-circle fa-stack-2x"></i>
    <i class="fas fa-download fa-stack-1x"></i>
  </span>
  <div class="media-body">
    <h4>Saxla/Kitabxanam</h4>
    <p>Bu, sizə müvafiq məqalələri kitabxananızda saxlamağa imkan verir.</p>
  </div>
</li>
</ul>
</div> <!-- end of col -->
</div> <!-- end of row -->
</div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of basic-2 -->
<!-- end of features -->

```

Şəkil 3.1.14

Elmi bazanın haqqında şəkillərdən ibarət slide olan hissəsi slide funksiyasından əlavə olaraq popup funksiyasını yerinə yetirə bilər. Yəni slide bölməsindəki hər hansı şəkilə toxunduğumuz zaman şəkil böyüyür və bir foto göstərilir. Böyümüş şəkili sağa və ya sola sürüdülmək olur. Hər iki halda slide funksiyası işlək vəziyyətdə olur.

Bu bölmənin kodları şəkil 3.1.15-də göstərilib:

```
<!-- Screenshots -->
<div id="screens" class="slider">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <!-- Image Slider -->
        <div class="slider-container">
          <div class="swiper-container image-slider">
            <div class="swiper-wrapper slide-hisse">
-- Slide -->
              <div class="swiper-slide">
                <a href="images/sliders/sliders-4.png" class="popup-link"
                  data-effect="fadeIn">
                  
                </a>
              </div>
            </div>
            <!-- end of slide -->
            <!-- Slide -->
            <div class="swiper-slide">
              <a href="images/sliders/3-google-scholar-research-topics-banner.jpg" class="popup-link"
                data-effect="fadeIn">
                
              </a>
            </div>
            <!-- end of slide -->
            <!-- Slide -->
            <div class="swiper-slide">
              <a href="images/sliders/sliders-5.jpg" class="popup-link"
                data-effect="fadeIn">
                
              </a>
            </div>
            <!-- end of slide -->
            <!-- Slide -->
            <div class="swiper-slide">
              <a href="images/sliders/45bd06c6483da9e1e1b26adf5107b7df.jpg" class="popup-link"
                data-effect="fadeIn">
                
              </a>
            </div>
            <!-- end of slide -->
            <!-- Slide -->
            <div class="swiper-slide">
              <a href="images/sliders/sliders-6.jpg" class="popup-link"
                data-effect="fadeIn">
                
              </a>
            </div>
            <!-- end of slide -->
          </div> <!-- end of swiper-wrapper -->
          <!-- Add Arrows -->
          <div class="swiper-button-next"></div>
          <div class="swiper-button-prev"></div>
          <!-- end of add arrows -->
        </div> <!-- end of swiper-container -->
      </div> <!-- end of slider-container -->
    </div> <!-- end of image slider -->
  </div> <!-- end of col -->
</div> <!-- end of row -->
</div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of slider -->
<!-- end of screenshots -->
```

Şəkil 3.1.15



Saytda Google Scholar barəsində müəllimlərin istifadəçi rəyləri üçün bölmə mövcuddur. Bu bölmədə müəllimin adı, soyadı, rəyi və bəyənmə diaqramı ulduzlarla göstərilir. Kodları şəkil 3.1.16-da təsvir edilib:

```
<!-- Testimonials -->
<div class="cards-2">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <h2>İstifadəçi rəyləri</h2>
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <!-- Card -->
        <div class="card" data-aos="fade-right" data-aos-offset="400" data-aos-easing="ease-in-sine">
          <div class="card-image">
            <i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i>
          <hr class="testimonial-line">
          </div>
          <div class="card-body">
            <div class="testimonial-text">Dünyada elmi məqalələrin axtarışı üçün ən böyük sistemlərdən biridi. Bu tanıtım saytı gənc tədqiqatçılara bu platformada axtarışlarını yerinə yetirmələri üçün böyük dəstək olacaq.</div>
            <br>
            <div class="testimonial-author">dosent Nərgiz Hüseynova</div>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->
        <!-- Card -->
        <div class="card" data-aos="zoom-out-down" data-aos-offset="500">
          <div class="card-image">
            <i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i>
          <hr class="testimonial-line">
          </div>
          <div class="card-body">
            <div class="testimonial-text">Bu platforma dünyada ən çox istifadə edilən elmi axtarış platformalarından biridir. Yaradılan öyrədici saytda istifadəçilər üçün axtarışın addım-addım öyrədilməsi və elmi mənbələrin göstərilməsi tədqiqəlayıqdır.</div>
            <div class="testimonial-author">f.e.d., professor Azər Əhmədov</div>
          </div>
        </div>
        <!-- end of card -->
        <!-- Card -->
        <div class="card" data-aos="fade-left" data-aos-offset="400" data-aos-easing="ease-in-sine">
          <div class="card-image">
            <i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i><i class="fas fa-star"></i>
          <hr class="testimonial-line">
          </div>
          <div class="card-body">
            <div class="testimonial-text">Gündəlik iş həyatımızda Google Scholar platformasından daim istifadə edirik. Hazırlanan bələdçi - öyrədici proqramdan istifadə edib yararlanmağı gənc tədqiqatçılara tövsiyyə edirəm. Hər bir gənc tədqiqatçının yararlı biləcəyi bir öyrədici proqramdır.</div>
            <div class="testimonial-author">dosent Nazilə Hacıyeva</div>
          </div>
        </div>
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of cards-2 -->
<!-- end of testimonials -->
```

Şəkil 3.1.16

Statistika bölməsində istifadəçilər, rəylər, işlər və.s kimi mövzularla bağlı hesabat var. Bu hesabatın hissə-hissə artan görüntü formalaşdırması üçün “data-count” atributundan istifadə edilib. Ətraflı olaraq kod şəkil 3.1.17-də görüntülənib.

```
<!-- Statistics -->
<div class="counter" data-aos="fade-up" data-aos-anchor-placement="center-center">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <!-- Counter -->
        <div id="counter">
          <div class="cell">
            <i class="fas fa-users"></i>
            <div class="counter-value number-count" data-count="231">1</div>
            <p class="counter-info">Xoşbəxt İstifadəçilər</p>
          </div>
          <div class="cell">
            <i class="fas fa-check green"></i>
            <div class="counter-value number-count" data-count="385">1</div>
            <p class="counter-info">Problemlərin Həlli</p>
          </div>
          <div class="cell">
            <i class="fas fa-comments red"></i>
            <div class="counter-value number-count" data-count="159">1</div>
            <p class="counter-info">Yaxşı Rəylər</p>
          </div>
          <div class="cell">
            <i class="fas fa-phone yellow"></i>
            <div class="counter-value number-count" data-count="127">1</div>
            <p class="counter-info">Əlaqələr</p>
          </div>
          <div class="cell">
            <i class="fas fa-rocket blue"></i>
            <div class="counter-value number-count" data-count="211">1</div>
            <p class="counter-info">Sürətli İşlər</p>
          </div>
        </div>
        <!-- end of counter -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of counter -->
<!-- end of statistics -->
```

Şəkil 3.1.17

Saytın sonluğu Google Scholar barəsində qısa məlumat, əlaqə məlumatları və eləcə də digər oxşar platformalar qeyd olunub. Aşağıdakı şəkil 3.1.18-də ətraflı göstərilib:

```
<!-- Footer -->
<div class="footer">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12 footer-flex">
        <div class="footer-col first">
          <h5>Google Scholar haqqında</h5>
          <p class="p-small">Elmi məqalələrinizin axtarışı üçün möhtəşəm platforma.</p>
        </div> <!-- end of footer-col -->
        <div class="footer-col second">
          <h5>Əlaqə məlumatları</h5>
          <ul class="list-unstyled li-space-lg p-small">
            <li class="media">
              <i class="fas fa-map-marker-alt"></i>
              <div class="media-body"> Bakı Azərbaycan Respublikası</div>
            </li>
            <li class="media">
              <i class="fas fa-envelope"></i>
              <div class="media-body"> <a href="mailto:lale.sabirli@kango.az">lale.sabirli@kango.az</a></div>
            </li>
          </ul>
        </div> <!-- end of footer-col -->
        <div class="footer-col fourth">
          <h5>Digər Platformalar</h5>
          <ul class="list-unstyled li-space-lg p-small ul-hover">
            <li><a href="https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.referrerr%3Dmode%253DNextgen%2526path%253D%25252Fwos%25252Fwoscc%25252Fbasic-search%2526DestApp%253DUAAction%3Dtransfer&roaming=true" target="blank">Web of Science </a></li>
            <li><a href="https://www.scopus.com/home.uri" target="_blank">Scopus </a></li>
            <li><a href="https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/fld.2211" target="_blank">WileyOnline Library</a></li>
          </ul>
        </div> <!-- end of footer-col -->
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of footer -->
<!-- end of footer -->
```

Şəkil 3.1.18

Saytın son hissəsi olan “copyright” hissəsində ad, soyad və hazırlandığı il qeyd olunub. Kod hissəsi aşağıdakı şəkil 3.1.19-da təsvir olunub.

```
<!-- Copyright -->
<div class="copyright">
  <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-lg-12">
        <p class="p-small">Lalə Sabirli 2023</p>
      </div> <!-- end of col -->
    </div> <!-- end of row -->
  </div> <!-- end of container -->
</div> <!-- end of copyright -->
<!-- end of copyright -->
```

Şəkil 3.1.19

Javascript kodlarının yazıldığı faylların HTML faylı ilə əlaqələndirmək üçün

“<script></script>” teqlərindən istifadə edilib. Bu kodlar şəkil 3.1.20-də təsvir edilib.

```
<!-- Scripts -->
<script src="js/jquery.min.js"></script> <!-- jQuery for Bootstrap's JavaScript plugins -->
<script src="js/popper.min.js"></script> <!-- Popper tooltip library for Bootstrap -->
<script src="js/bootstrap.min.js"></script> <!-- Bootstrap framework -->
<script src="js/jquery.easing.min.js"></script> <!-- jQuery Easing for smooth scrolling between anchors -->
<script src="js/swiper.min.js"></script> <!-- Swiper for image and text sliders -->
<script src="js/jquery.magnific-popup.js"></script> <!-- Magnific Popup for lightboxes -->
<script src="js/validator.min.js"></script> <!-- Validator.js - Bootstrap plugin that validates forms -->
<script src="js/scripts.js"></script> <!-- Custom scripts -->
```

Şəkil 3.1.20

CSS hissəsində çox kodlar mövcuddur, lakin əsasən dəyişiklik edilən hissələr şəkil

3.1.21 və şəkil 3.1.22-də göstərilib. Ətraflı kodlarla tanış olmaq üçün

<http://elmibaza.epizy.com/css/styles.css> linkinə daxil olub, tanış ola bilərsiniz.

Digər CSS faylları ümumi ZIP faylında mövcuddur.

```
body,
html {
  width: 100%;
  overflow-x: hidden;
  height: 100%;
}
.footer-flex{
  display: flex;
  flex-direction: row;
  justify-content: space-around;
}
@media(max-width: 992px){
  .footer-flex{
    flex-direction: column;
    align-items: center;
  }
}
body,
p {
  color: #777;
  font: 400 1rem/1.75rem "Open Sans", sans-serif;
}
```

Şəkil 3.1.21

```
.bildiris-surutgec{
  overflow-y: scroll;
  overflow-x: hidden;
  max-height: 770px;
}
```

Şəkil 3.1.22

Javascriptin kitabxanası olan JQuery-də dəyişiklik edilən hissələr şəkil 3.1.23, şəkil 3.1.24 və şəkil 3.1.25-də göstərilib. Ətraflı kodlarla tanış olmaq üçün

<http://elmibaza.epizy.com/js/scripts.js> linkinə daxil olub, tanış ola bilərsiniz.

Digər JS faylları ümumi ZIP faylında mövcuddur.

Aşağıda göstərilən şəkil 3.1.23-də yazılmış kodlar önyükləməyə (preloader-ə) aiddir.

Şəkil 3.1.24-də göstərilənlər isə Poup-up hissəsinə aid olan kodlardır.

Saytda siçan ilə biraz aşağı gəldikdə ekranda sağ alt hissədə yuxarı ox işarəli düymə meydana gəlir və ona toxunduğunuz zaman saytın yuxarı hissəsinə keçid edir, eləcə də özü görünməz olur. Daha sonra aşağı gəldikdə eyni hal baş verir. Bu saytın yuxarı hissəsinə rahat keçid etmək üçündür.

```
/* Preloader */
$(window).on('load', function() {
    var preloaderFadeOutTime = 500;
    function hidePreloader() {
        var preloader = $('.spinner-wrapper');
        setTimeout(function() {
            preloader.fadeOut(preloaderFadeOutTime);
        }, 500);
    }
    hidePreloader();
});
```

Şəkil 3.1.23

```
$(window).on('scroll load', function() {
    if ($("#navbar").offset().top > 60) {
        $(".fixed-top").addClass("top-nav-collapse");
    } else {
        $(".fixed-top").removeClass("top-nav-collapse");
    }
});
```

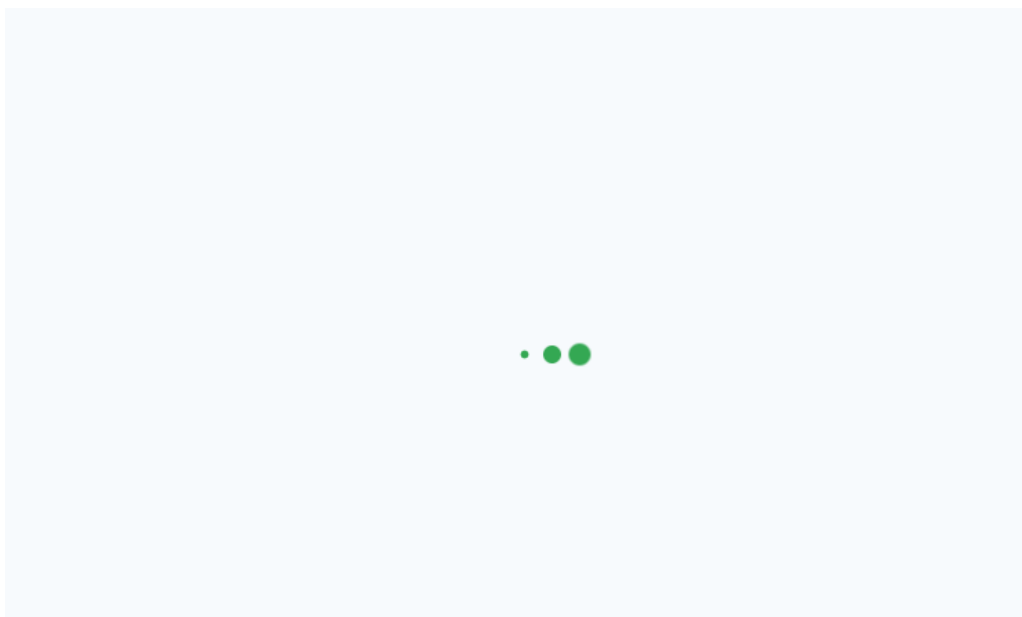
Şəkil 3.1.24

```
$('.mfp-close').click(function(){
    $('body').css("overflow-y", "auto");
});
$('.popup-with-move-anim').click(function(){
    $('body').css("overflow-y", "hidden");
    $('body').css("overflow-x", "hidden");
});
$('.slide-hisse img').click(function(e) {
    // alert($(this).attr("src"));
    var srcd = $(this).attr("src");
    $('.mfp-img').attr('src', srcd);
});
```

Şəkil 3.1.25

### 3.2. Öyrədici proqram paketinin interfeysi

Sayt ilk açılan zaman bizi qarşılayan preloader aşağıdakı şəkil 3.2.1-də təsvir edilib:



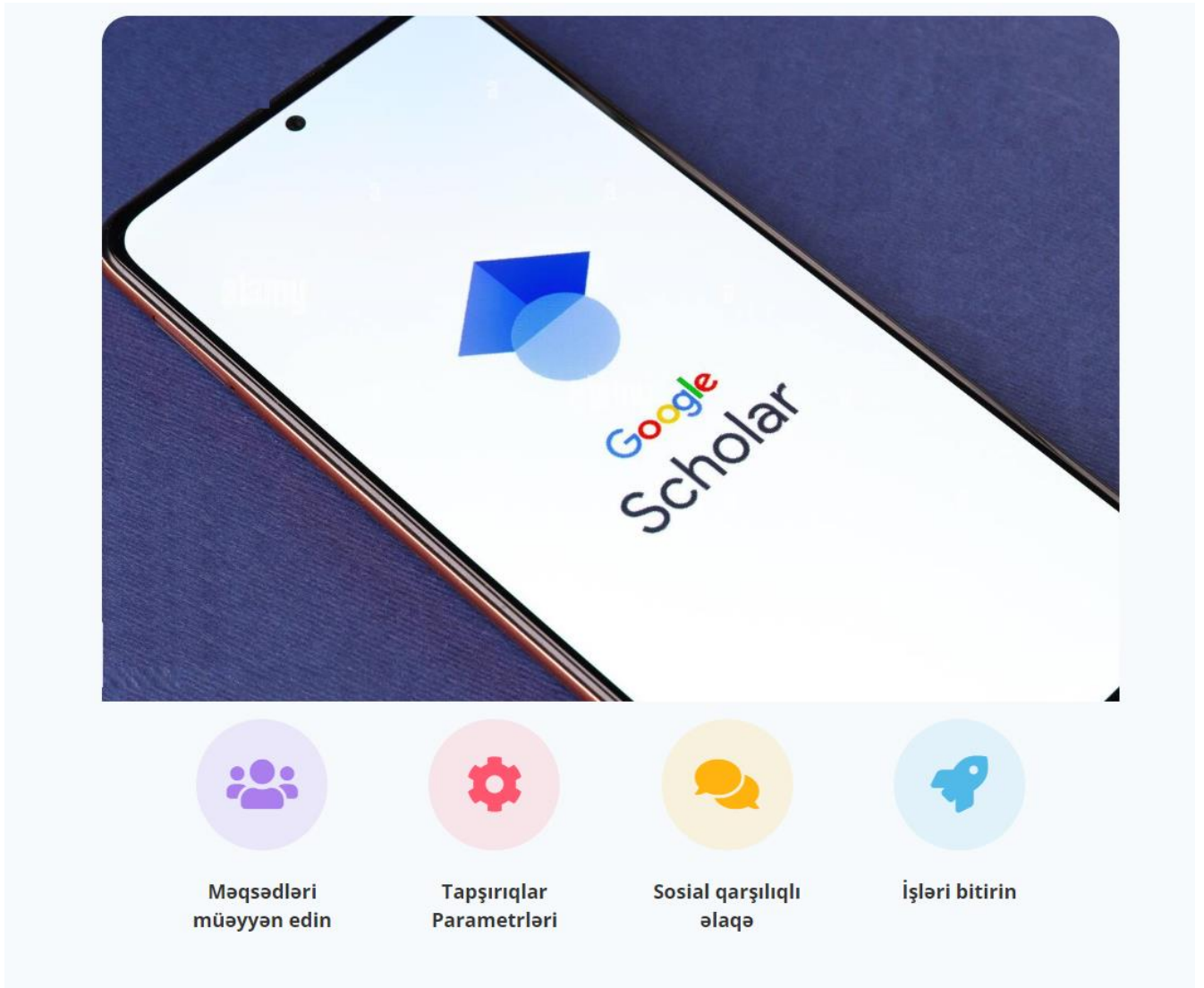
Şəkil 3.2.1

Sayt açıldıqdan sonra başlıq hissə görünür və bizə saytın nə işə yaradığı barəsində məlumat verir. Şəkil 3.2.2-də göstərilib.



Şəkil 3.2.2

Daha sonra qısaca özəlliklər barəsində məlumatlandırıcı bölmə gəlir və şəkil 3.2.3-də göstərilib.



Şəkil 3.2.3

Google Scholar-da axtarış sistemi barəsində məlumatlandırıcı hissə şəkil 3.2.4-də təsvir olunub:



The screenshot displays the Google Scholar homepage. At the top, the Google Scholar logo is visible. Below it is a search bar with a magnifying glass icon. Under the search bar, there are two radio buttons: "Articles" (selected) and "Case law". The main content area features a celebratory graphic with balloons and the text "Your profile reached 1000 citations". Below this, there are social media icons for Twitter, LinkedIn, and Facebook. A profile card for Samaneh Pazouki is shown, identifying her as a PhD Student in Electrical Engineering at Southern Illinois University, USA. Below the profile card is a "CITED BY" section with a large number "1003" and a line graph showing the citation count over time from 2013 to 2022. The graph shows a steady increase in citations over the years.

## Google Scholar axtarış necə işləyir?

Google Scholar jurnalın razılaşdırılmış məzmununu Onlayn Kompüter Kitabxanası Mərkəzinin (OCLC) Open WorldCat və Milli Tibb Kitabxanasının PubMed-dən taraması üçün veb tarama aparatından və ya veb robotdan istifadə edir.

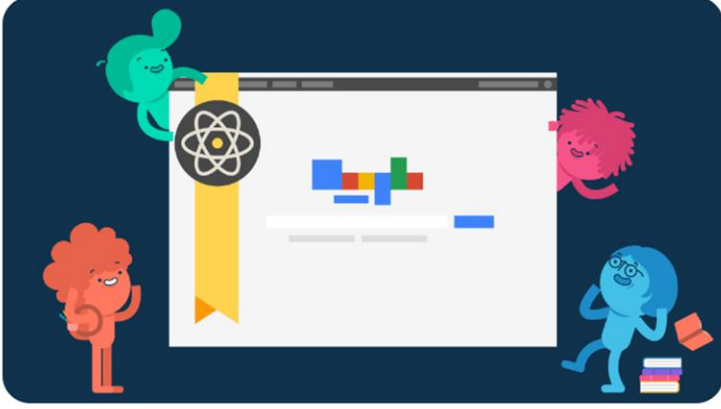
- Google Scholar-da araşdırılan məlumatlar elmi işlərinizi dəstəkləyən müvafiq məqalələri tapa biləcəyiniz elmi mənbələrdir.
- Akademik resurslara daxil olmaq üçün nəzərdə tutulmuş axtarış sistemidir. Maraqlanan mövzu ilə bağlı sübuta əsaslanan məlumata ehtiyacınız olduqda, Google Scholar sizin üçündür.
- Xüsusi bir elmi axtarış motoru hazırlamaq ideyası iki texnoloji oğlan, Aleks Verstak və Anurag Acharya arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.

[Axtarış](#)

Şəkil 3.2.4



Şəkil 3.2.4-dakı “Axtarış” düyməsinə toxunduqda daha ətraflı öyrənmək üçün pəncərə açılır. Bu pəncərə şəkil 3.2.5 və şəkil 3.2.6-da göstərilib:

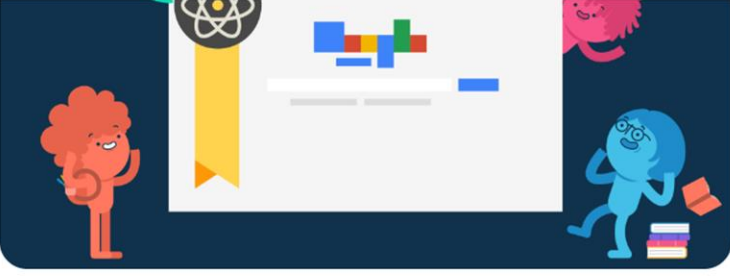


**Google Scholar-da məqalələri necə tapmaq olar?**

Google Scholar əksər tədqiqat işlərini kommersiya jurnalları və ya nəşriyyatlarla əlaqələndirir. Platformaya Google Scholar girişi ilə daxil olduqdan və sorğular panelində məqalə axtardığınız zaman nəticələr yalnız nəşriyyatçıya yönləndirilən bir keçidlə kağızın xülasəsi və sitat məlumatından ibarət olacaq.

- ✔ Axtarış çubuğunda istənilən açar sözü və ya mövzunu axtarın; daha sürətli kəşf üçün dırnaq işarələrindən istifadə edin
- ✔ Əgər məqalə verilənlər bazasında mövcuddursa, məqaləni ilk SERP-də tapa bilərsiniz.
- ✔ Məqalənin başlığına klikləyin; sizi nəşirin saytına aparacaq. Məqaləyə onun əlçatanlığına (pulsuz və ya ödənişli) əsasən daxil ola bilərsiniz.
- ✔ Siz linkdən istifadə edə, ona istinad edə və pulsuzdursa istinad edə bilərsiniz. Ödənişlidirsə, keçidi almaq və ya giriş

Şəkil 3.2.5



Google Scholar əksər tədqiqat işlərini kommersiya jurnalları və ya nəşriyyatlarla əlaqələndirir. Platformaya Google Scholar girişi ilə daxil olduqdan və sorğular panelində məqalə axtardığınız zaman nəticələr yalnız nəşriyyatçıya yönləndirilən bir keçidlə kağızın xülasəsi və sitat məlumatından ibarət olacaq.

- Axtarış çubuğunda istənilən açar sözü və ya mövzunu axtarın; daha sürətli kəşf üçün dırnaq işarələrindən istifadə edin
- Əgər məqalə verilənlər bazasında mövcuddursa, məqaləni ilk SERP-də tapa bilərsiniz.
- Məqalənin başlığına klikləyin; sizi nəşirin saytına aparacaq. Məqaləyə onun əlçatanlığına (pulsuz və ya ödənişli) əsasən daxil ola bilərsiniz.
- Siz linkdən istifadə edə, ona istinad edə və pulszdursa istinad edə bilərsiniz. Ödənişlidirsə, keçidi almaq və ya giriş üçün ödəniş etmək üçün istifadə edə bilərsiniz.

[Axtarış](#) [Geri](#)

Şəkil 3.2.6

Google Scholar-ın tarixi, görüntülənməsi, “Təşkil et” funksionallığı və “Tədqiqat təklifinin eskizi” barəsində qeydləri olan bölmə şəkil 3.27, şəkil 3.2.8 və şəkil 3.2.9-da göstərilib.


**Tarixi** | İzləmə | Təşkil et

Xüsusi bir elmi axtarış motoru hazırlamaq ideyası iki texnoloji adamı, **Aleks Verstak və Anurag Acharya** arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.

- 2006 RefWorks, RefMan, EndNote və BibTeX kimi istinad verilənlər bazasını dəstəkləmək üçün sitat idxalı funksiyası tətbiq edildi.
- 2007 Naşirləri ilə razılaşaraq jurnal məqalələrini rəqəmsallaşdırmaq və onlayn yerləşdirmək üçün proqrama start verildi. Bu, metadata olmadan köhnə ədəbiyyatı indeksləşdirən Google Kitabları fərqləndirmək cəhdi idi .
- 2015 Tədqiqatçılara axtarış nəticələrini saxlamağa imkan verən "Google Scholar kitabxanası" təqdim edildi və ya bunu müəlliflərin istinadları üçün fərdiləşdirilmiş kolleksiya nişanı adlandırmaq olar.

### Tədqiqat təklifinin eskizi

- 1 Başlıq
- 2 Tədqiqat təklifi özəti
- 3 Tədqiqat məzmunu
- 4 Tədqiqat sualları
- 5 Tədqiqat metodları
- 6 Tədqiqatın əhəmiyyəti
- 7 Sitat gətirilən əsərlər



Şəkil 3.2.7

**Tarixi** **İzləmə** **Təşkil et**

**Proqramdan istifadə edərkən hər şeyi izləyin** və tərəqqinizi təhlil edin. Vaxtın idarə edilməsi və tapşırıqların prioritetləşdirilməsinə gəldikdə, bir aydan az müddətdə təkmilləşdirilmiş nəticələri görməlisiniz

Cinsindən, yaşından, peşəsindən və ya dünyadakı yerindən asılı olmayaraq **hər kəs proqramdan istifadə edə bilər** . Google Scholar alqoritmləri dünyada istənilən şəxs üçün çevik və funksional olmaq üçün qurulmuşdur

Şəkil 3.2.8

**Tarixi** **İzləmə** **Təşkil et**

Bu, elmin inkişafı üçün tədqiqat işlərini icad etməkdə bizə tədqiqat sənədlərini və köməkçiləri əldə etməyə kömək edir. **Google Scholar-ın üstünlüklərinə aşağıdakılar daxildir:**

- İstifadəsi nisbətən asandır və istifadəçi dostudur , istənilən istifadəçi niyyət sənədlərini heç vaxt əldə edə bilmir.
- Nəticələr axtarış niyyəti sorğu açar sözünü üstələyir , yəni əlavə və digər açar sözlə əlaqəli məlumat verir və istifadəçiyə daha çox məlumat əldə etməyə kömək edir.
- Barmaqlarınızın ucunda çoxlu bilik əldə edə bilərsiniz .
- Siz digər müəlliflərin profillərini, nəşrlərini, sitatlarını və əlaqəli nəşrlərini araşdırma bilərsiniz

Şəkil 3.2.9

Google Scholar-a aid özəl xüsusiyyətlərinin müasir dizaynda yığılmış forması şəkil 3.2.10-da təsvir edilib.

## Özəl Xüsusiyyətlər

Google Scholar-ın xüsusiyyətləri və spesifikasiyası hansılardır? O, müəllifin nəşrinin ilkin kəşfinə, idarə olunmasına və təşkili prosesinə kömək edən layiqli xüsusiyyətlər dəstini təmin edir. Əsas xüsusiyyətlərə aşağıdakılar daxildir:

**Həmmüəlliflər əlavə edin**

Siz öz profilinizi qurmuş həmmüəlliflərinizi əlavə edə və profilinizi və nəşrlərinizi yeniləyə bilərsiniz.

**Bütün versiyalar:**

Siz müəllifin tədqiqat məqaləsinin keçmiş versiyalarını araşdırma və məqalənin ən son yeniləmələrinə diqqətlə müraciət edə bilərsiniz.

**Xəbərdarlıq ayarla**

Siz nəzərdə tutulan mövzular üçün anı xəbərdarlıqlar yarada bilərsiniz.

**Google**

- Searches the entire indexed web
- Searching is free
- Google algorithm ranks relevance for you
- Useful for official and primary sources such as government websites
- Hard to determine the credibility of sources
- Results contain free & sponsored links
- Content not organized by experts
- Hard to find and identify scholarly sources

**Google Scholar**

- Indexes a wide range of scholarly literature
- Searching is free
- Easy to use if you're familiar with Google
- Google algorithm ranks relevance for you
- Can set up library access links in settings
- Can't search by subject area or material type
- No full-text access to most articles
- Very limited filters
- Content not organized by experts
- No easy way to identify peer-reviewed sources

**Library Databases**

- Searches specialized academic databases
- Full-text articles are free to students & faculty
- Content organized & maintained by experts
- Can limit searches by a variety of criteria
- Easy to identify peer-reviewed articles
- Not as easy to navigate for new users
- Not all databases share the same interface
- Need to choose the appropriate databases to search
- Need to learn how to use limiters for best results

**Əlaqədar məqalələr**

Maraqlanan mövzu ilə bağlı oxşar məqalələri tapmağa kömək edir.

**Avtomatik əlavə et**

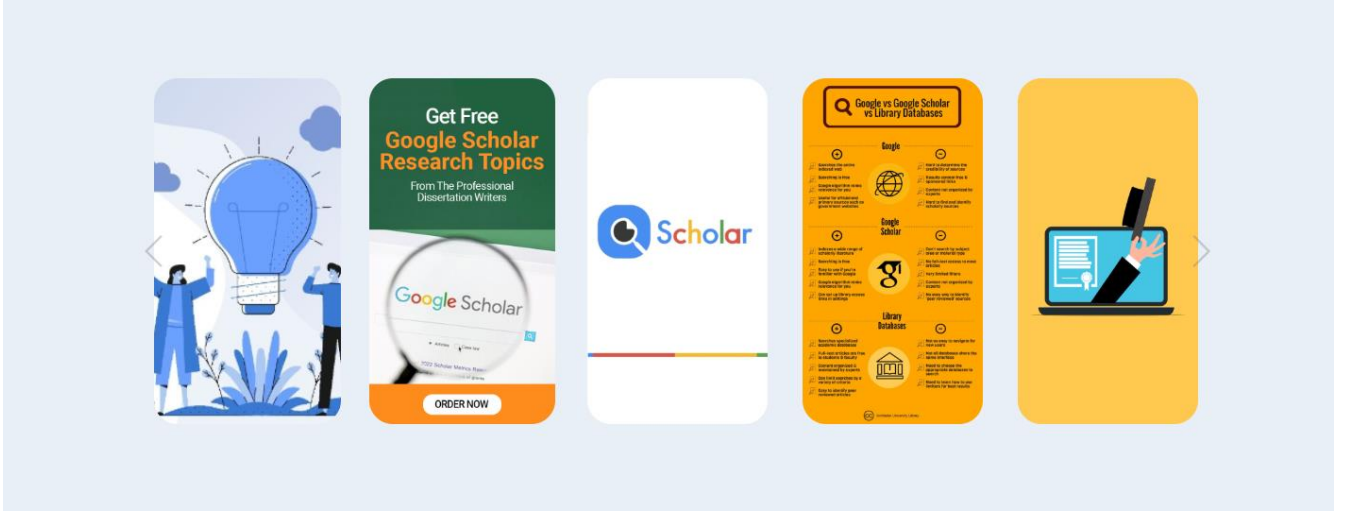
Bütün ən son nəşrlərinizi avtomatik olaraq profilinizə yeniləyir. Ancaq istənməyən məqalələri profilinizdən əl ilə silə bilərsiniz.

**Saxla/Kitabxanam**

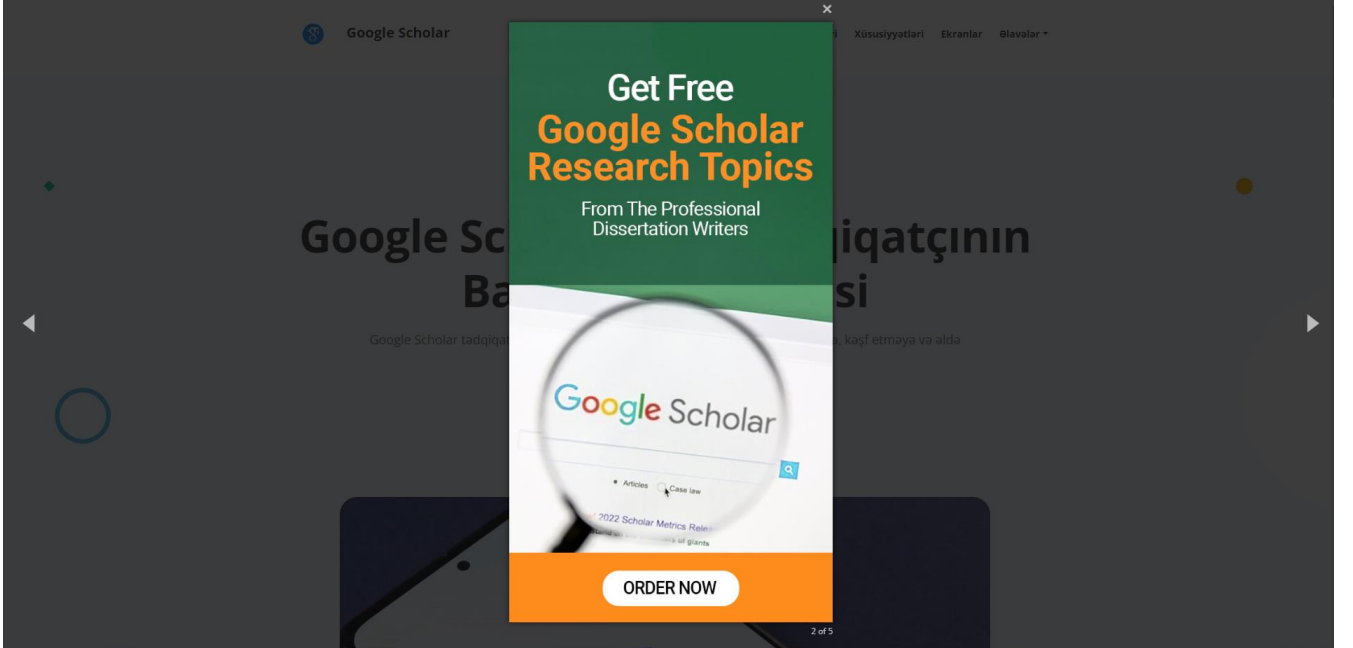
Bu, sizə müvafiq məqalələri kitabxananızda saxlamağa imkan verir.

Şəkil 3.2.10

Saytda şəkillər üçün slide bölməsində var və şəkil 3.2.11-də təsvir edilib. Şəkillərə toxunan zaman böyüyür, eləcə də tək şəkilli slide halına keçir və şəkil 3.2.12-də göstərilib:



Şəkil 3.2.11



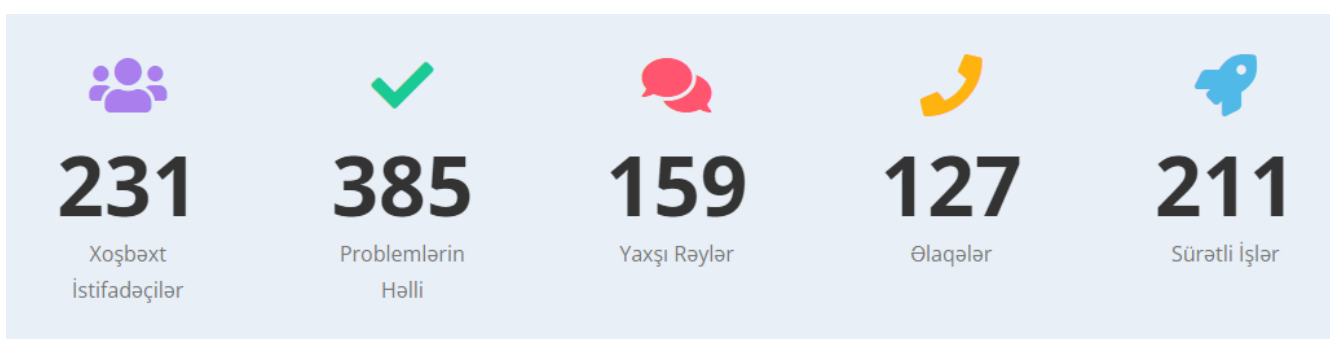
Şəkil 3.2.12

Google Scholar barəsində “İstifadəçi rəyləri üçün bölmə mövcuddur. Burada dos. Nərgiz Hüseynova, prof. Azər Əhmədov və dos. Nazilə Hacıyevanın rəyləri qeyd olunub. Bu bölmə şəkil 3.2.13-də təsvir edilib:



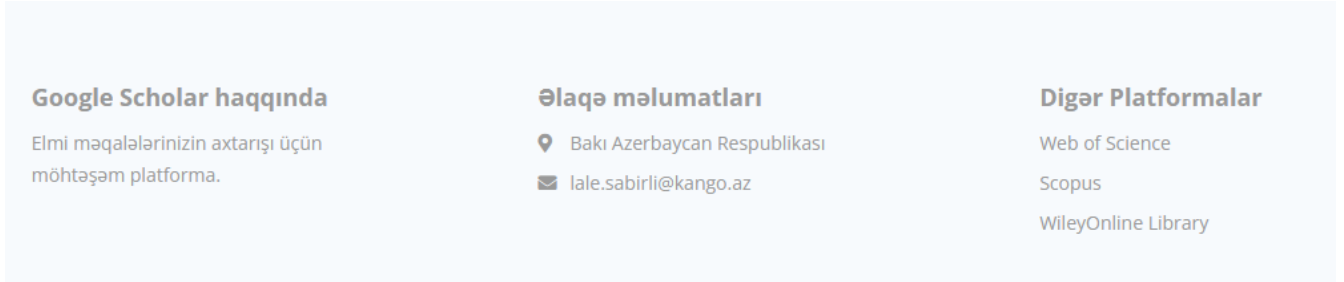
Şəkil 3.2.13

Statistika üçün ayrılan bölmə aşağıdakı şəkil 3.2.14-da təsvir edilib:



Şəkil 3.2.14

Saytın sonluq hissəsində qısa məlumat, əlaqə məlumatları, digər platformalar və ən son hissədə “Lalə Sabirli” və il qeyd edilib. Həmin hissə aşağıdakı şəkil 3.2.15 və şəkil 3.2.16-də göstərilmişdir:



Şəkil 3.2.15



Şəkil 3.2.16



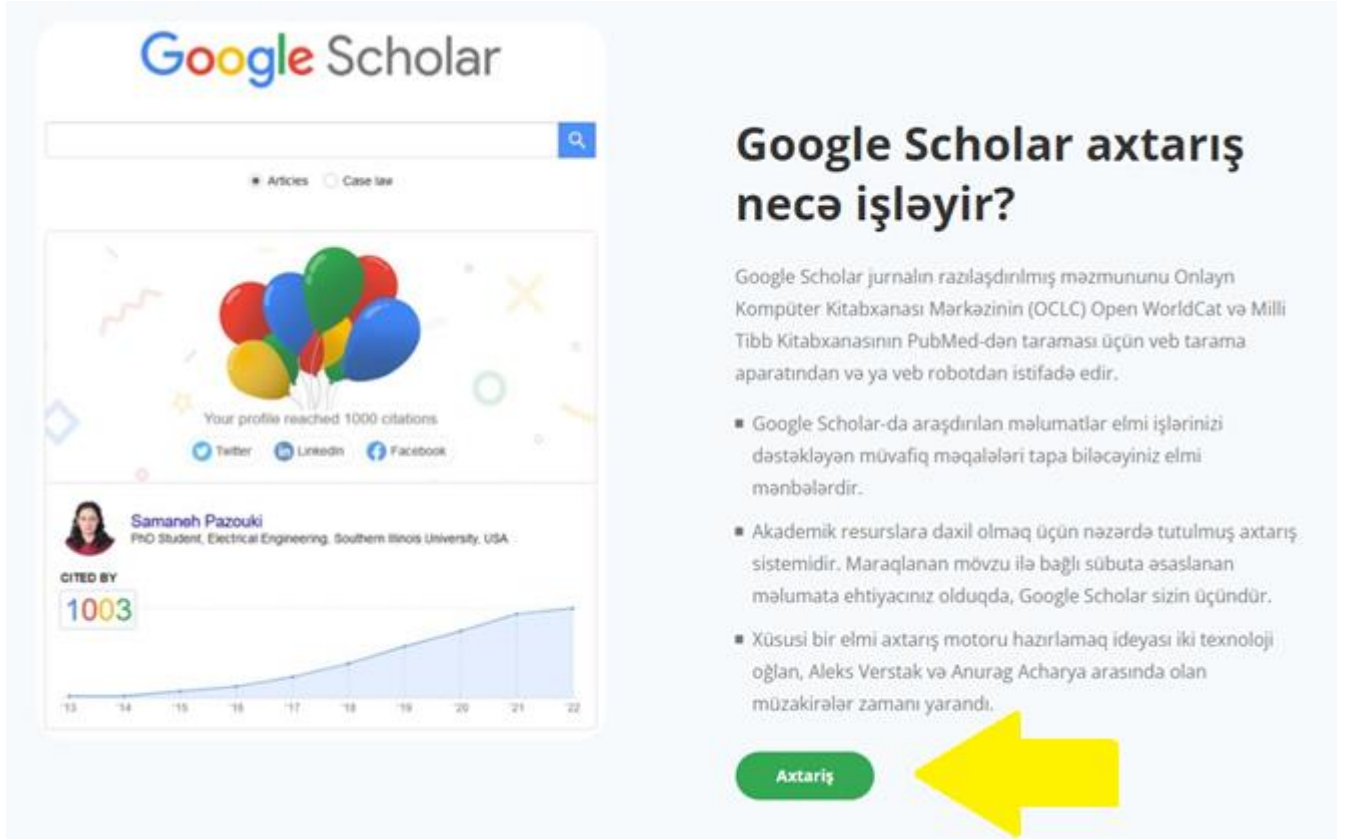
### 3.3. Öyrədici proqram paketinin istifadə qaydaları

Başlıq hissədə menyudakı siyahıdan istənilən birinə toxunduqda qeyd olunan bölməyə aparır. Eləcə də aşağıda göstərilən “Google Scholar” düyməsinə toxunduqda Google Scholar-a keçid edir. Ətraflı olaraq şəkil 3.3.1-də qeyd olunmuşdur:



Şəkil 3.3.1

Daha sonra Google Scholar-da axtarış sistemi barəsində məlumatlandırıcı hissə də (şəkil 3.3.2-də) “Axtarış” düyməsinə toxunduqda yeni pəncərə açılır.



The image shows the Google Scholar homepage. At the top, there is a search bar with the Google Scholar logo. Below the search bar, there are radio buttons for 'Articles' (selected) and 'Case law'. A central banner features colorful balloons and the text 'Your profile reached 1000 citations' with social media icons for Twitter, LinkedIn, and Facebook. Below this, a profile for Samaneh Pazouki is shown, identifying her as a PhD Student at Southern Illinois University, USA. A 'CITED BY' graph shows a steady increase in citations from 2013 to 2022, with a total of 1003 citations. At the bottom right, a green button labeled 'Axtarış' (Search) is highlighted with a yellow arrow.

## Google Scholar axtarış necə işləyir?

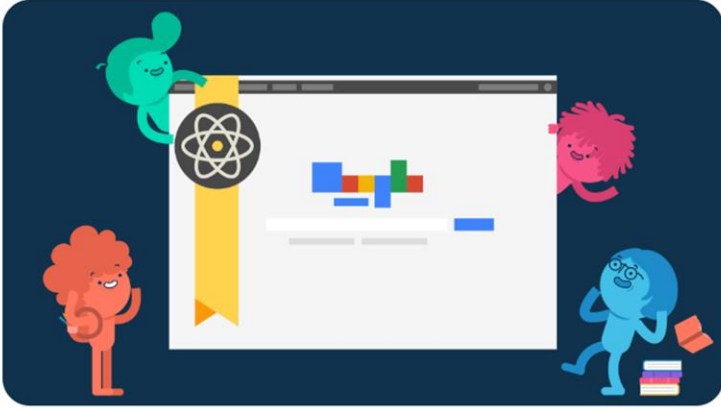
Google Scholar jurnalın razılaşdırılmış məzmununu Onlayn Kompüter Kitabxanası Mərkəzinin (OCLC) Open WorldCat və Milli Tibb Kitabxanasının PubMed-dən taraması üçün veb tarama aparatından və ya veb robotdan istifadə edir.

- Google Scholar-da araşdırılan məlumatlar elmi işlərinizi dəstəkləyən müvafiq məqalələri tapa biləcəyiniz elmi mənbələrdir.
- Akademik resurslara daxil olmaq üçün nəzərdə tutulmuş axtarış sistemidir. Maraqlanan mövzu ilə bağlı sübuta əsaslanan məlumata ehtiyacınız olduqda, Google Scholar sizin üçündür.
- Xüsusi bir elmi axtarış motoru hazırlamaq ideyası iki texnoloji oğlan, Aleks Verstak və Anurag Acharya arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.

**Axtarış**

Şəkil 3.3.2

Açılan yeni pəncərədə axtarış sistemi barəsində daha ətraflı məlumatlar verilir (şəkil 3.3.3).



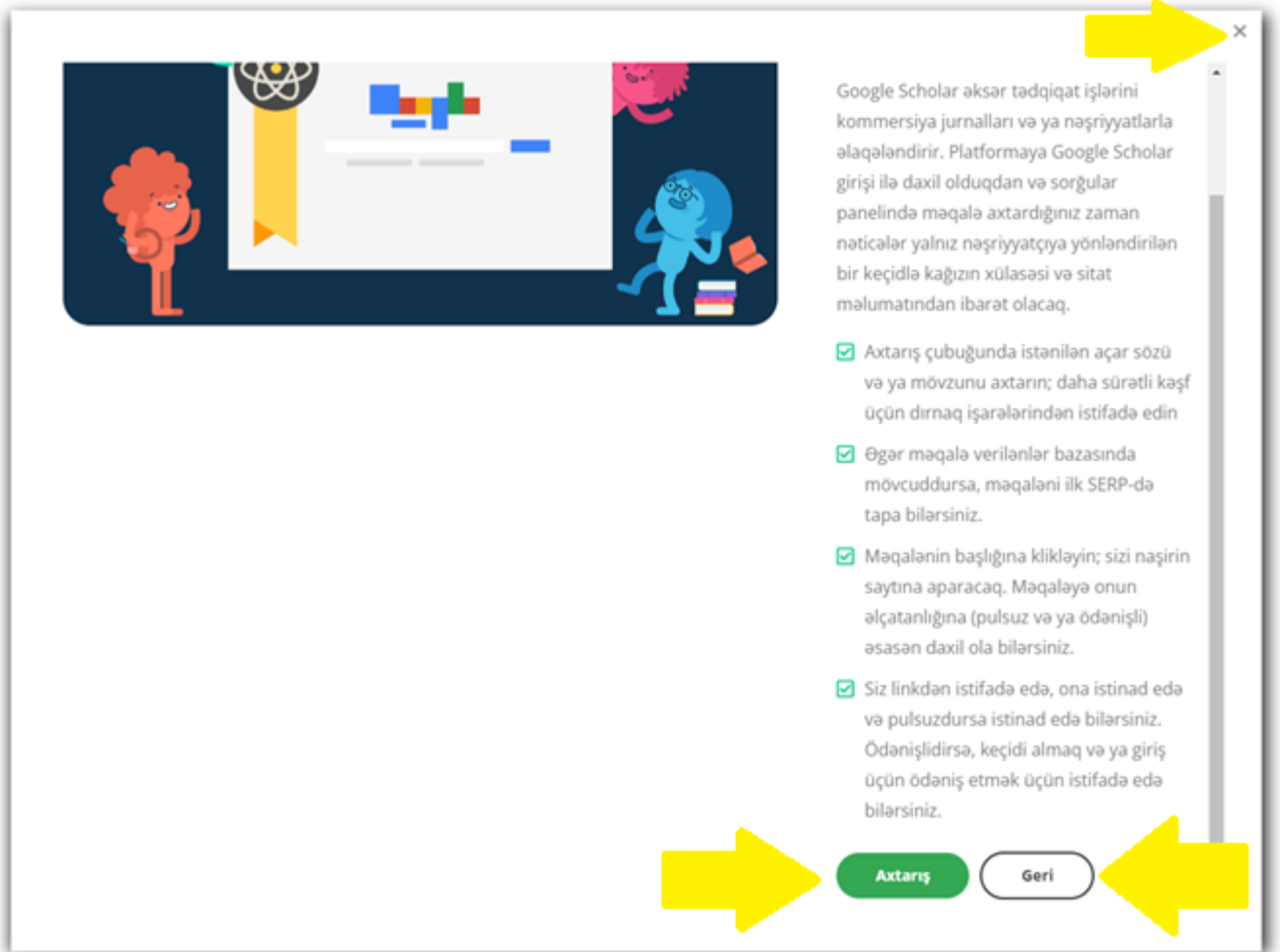
**Google Scholar-da məqalələri necə tapmaq olar?**

Google Scholar əksər tədqiqat işlərini kommersiya jurnalları və ya nəşriyyatlarla əlaqələndirir. Platformaya Google Scholar girişi ilə daxil olduqdan və sorğular panelində məqalə axtardığınız zaman nəticələr yalnız nəşriyyatçıya yönləndirilən bir keçidlə kağızın xülasəsi və sitat məlumatından ibarət olacaq.

- ✔ Axtarış çubuğunda istənilən açar sözü və ya mövzunu axtarın; daha sürətli kəşf üçün dırnaq işarələrindən istifadə edin
- ✔ Əgər məqalə verilənlər bazasında mövcuddursa, məqaləni ilk SERP-də tapa bilərsiniz.
- ✔ Məqalənin başlığına klikləyin; sizi nəşirin saytına aparacaq. Məqaləyə onun əlçatanlığına (pulsuz və ya ödənişli) əsasən daxil ola bilərsiniz.
- ✔ Siz linkdən istifadə edə, ona istinad edə və pulsuzdursa istinad edə bilərsiniz. Ödənişlidirsə, keçidi almaq və ya giriş

Şəkil 3.3.3

Daha sonra pəncərənin sonuna yaxınlaşdıqda iki düymə görürük. Bunlardan biri “Axtarı” digəri isə “Geri” düyməsidir. “Axtarış” düyməsinə toxunduqda Google Scholar-ın axtarış səhifəsinə keçid edir. “Geri” düyməsinə və yuxarıdakı “x” düyməsinə toxunduqda isə açılan pəncərəni bağlayır. Ətraflı olaraq şəkil 3.3.4-də göstərilmişdir:



Şəkil 3.3.4

Google Scholar-ın tarixi, görüntülənməsi, “Təşkil et” funksionallığı və “Tədqiqat təklifinin eskizi” barəsində qeydləri olan bölmədə şəkil 3.3.5-də göstərilən düymələrə toxunaraq qeydlərarası keçid edilir.

**Tədqiqat təklifinin eskizi**

Xüsusi bir elmi axtarış motoru hazırlamaq ideyası iki texnoloji adamı, **Aleks Verstak və Anurag Acharya** arasında olan müzakirələr zamanı yarandı.

- 2006 RefWorks, RefMan, EndNote və BibTeX kimi istinad verilənlər bazasını dəstəkləmək üçün sitat idxalı funksiyası tətbiq edildi.
- 2007 Nəşirləri ilə razılaşaraq jurnal məqalələrini rəqəmsallaşdırmaq və onlayn yerləşdirmək üçün proqrama start verildi. Bu, metadata olmadan köhnə ədəbiyyatı indeksləşdirən Google Kitabları fərqləndirmək cəhdi idi .
- 2015 Tədqiqatçılara axtarış nəticələrini saxlamağa imkan verən "Google Scholar kitabxanası" təqdim edildi və ya bunu müəlliflərin istinadları üçün fərdiləşdirilmiş kolleksiya nişanı adlandırmaq olar.

- 1 Başlıq
- 2 Tədqiqat təklifi özəti
- 3 Tədqiqat məzmunu
- 4 Tədqiqat sualları
- 5 Tədqiqat metodları
- 6 Tədqiqatın əhəmiyyəti
- 7 Sitat gətirilən əsərlər

Şəkil 3.3.5

Saytda şəkillər üçün slide bölməsində sürüşdürərək şəkillərə baxmaq mümkündür, slide-ın sağında və solunda olan şəkil 3.3.6-da göstərilən düymələrə toxunaraq slide-ı hərəkət etdirmək mümkündür.



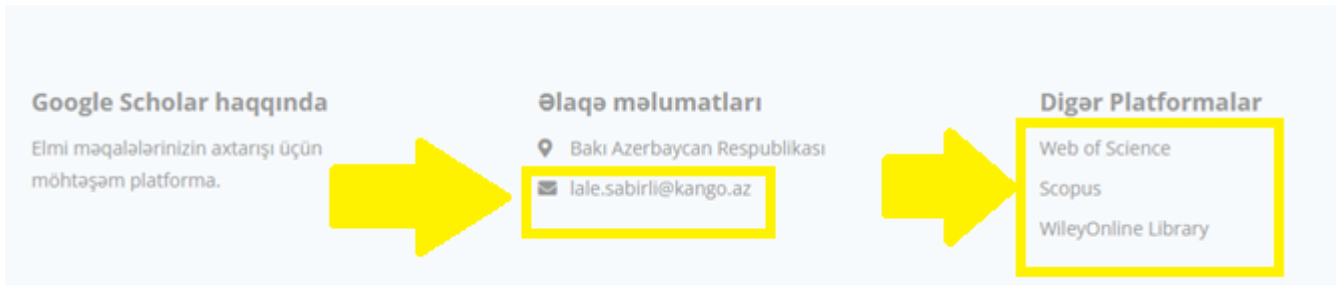
Şəkil 3.3.6

Slide-ın böyümüş versiyasında da slide-ı şəkil 3.3.7-də göstərilən sağdakı və soldakı düymələrlə hərəkət etdirmək mümkündür.



Şəkil 3.3.7

Saytın sonluq hissəsində şəkil 3.3.8-də göstərilən “Əlaqə məlumatları” bölməsində e-poçta toxunduqda birbaşa e-poçt yazmaq üçün poçt proqramlarına yönləndirilir. Eləcə də “Digər platformalar” bölməsində qeyd olunan elmi bazalara toxunduqda həmin elmi bazaya yönləndirir.



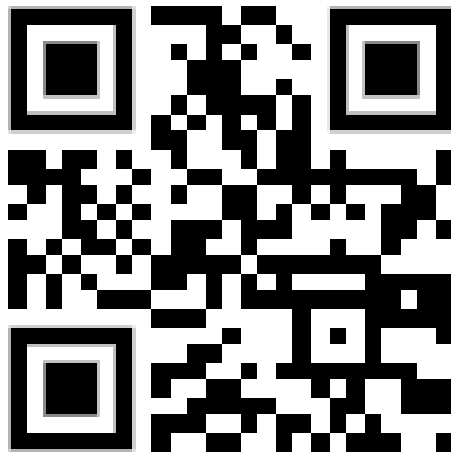
Şəkil 3.3.8

Şəkil 3.3.9-da xüsusilə göstərilən düymə saytın baş hissəsinə daha rahat, bir toxunuşla keçid etmək üçündür.



Şəkil 3.3.9

**Qr kodu oxudaraq özünüq sayt ilə ətraflı tanış ola bilərsiniz:**



## Nəticə

Elm inkişaf etdikcə, yeni-yeni elmi əsərlər, əqli əməyin nəticələri artdıqca onların özlərinin və eləcə də əqli əməklə məşğul olan şəxslərin dünya elminə inteqrasiyası məsələsi aktuallığı ilə seçilir. Buna görə də öyrədici Proqram paketinin yaradılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Dissertasiya işinin birinci fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə elmi baza sistemləri və xüsusiyyətləri haqqında məlumat verilmişdir.

İkinci yarımfəsildə elmi baza sistemlərinin strukturu göstərilmişdir

Üçüncü yarımfəsildə elmi bazalarda axtarış sisteminin xüsusiyyətləri barəsində məlumat verilmişdir.

Dissertasiya işinin ikinci fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə mövcud axtarış sistemləri haqqında məlumat verilmiş və onların növləri göstərilmişdir.

İkinci yarımfəsildə Google Scholar axtarış forması təhlil olunmuşdur.

Üçüncü yarımfəsildə Web of Science platforması nəzərdən keçirilmişdir.

Dissertasiya işinin üçüncü fəslə üç yarımfəsildən ibarətdir.

Birinci yarımfəsildə elmi bazalarda işləmək üçün öyrədici proqram paketinin kod hissəsi nəzərdən keçirilmiş və izahı verilmişdir.

İkinci yarımfəsildə qurulması nəzərdə tutulmuş Proqram paketinin ümumi quruluşu və onun dizaynı göstərilmişdir.

Axırıncı yarımfəsil birbaşa Proqram paketinin istifadə qaydalarına həsr olunmuşdur.



## Ədəbiyyat

1. "Google Scholar and More: New Features and Capabilities for Libraries and Patrons" (David Stern, 2015)
2. "The Serials Directory: An International Reference Book" (EBSCO, 2021).
3. "The Handbook of Scholarly Writing and Publishing" (Tonette S. Rocco, Tim Hatcher, and associates, 2011).
4. "Web of Science: An Introduction" (Isabella Peters, 2017).
5. "Academic Search Engines: A Quantitative Outlook" (Andrey Filchenko, 2014).
6. "Information Sources in Science and Technology" (2014) by David King and John R. Jackman.
7. "Conducting Research Literature Reviews: From the Internet to Paper" (2014) by Arlene Fink
8. "Research Strategies: Finding Your Way Through the Information Fog" (2013) by William Badke.
9. "Introduction to Information Science" (2015) by David Bawden and Lyn Robinson.
10. "Database Management Systems" by Raghu Ramakrishnan and Johannes Gehrke
11. "Fundamentals of Database Systems" by Ramez Elmasri and Shamkant Navathe
12. "Database Systems: The Complete Book" by Hector Garcia-Molina, Jeffrey D. Ullman, and Jennifer Widom
13. "Introduction to Database Systems" by C.J. Date
14. "Database Design for Mere Mortals: A Hands-On Guide to Relational Database Design" by Michael J. Hernandez